

OBČINA RUŠE

OBČINSKI SVET OBČINE RUŠE

1. NASLOV GRADIVA ZA OBRAVNAVO NA OBČINSKEM SVETU

»VIS RUŠE« VIZIJA IN STRATEGIJA RAZVOJA OBČINE NA PODLAGI VREDNOT PREBIVALCEV 2020 – 2030

2. PREDLAGATELJ GRADIVA Županja

3. PRIPRAVLJAVEC GRADIVA MMB Bojan Mažgon s. p.

4. VSEBINA GRADIVA »VIS RUŠE« vizija in strategija razvoja občine na podlagi vrednot prebivalcev 2020 – 2030

5. POROČEVALEC MMB Bojan Mažgon s. p.

6. PREDLOG SKLEPA: Občinski svet Občine Ruše sprejme in potrdi projekt »VIS Ruše« kot orodje, s katerim bo občina izvajala strategijo razvoja s ciljem uresničitve vizije, ki temelji na vrednotah prebivalcev.

7. POSTOPEK IN NAČIN SPREJEMA: – Enofazni postopek – Večina opredeljenih glasov navzočih članov občinskega sveta

Številka: 007-0005/2019-9

Datum: 17. 1. 2020

Urška Repolusk, univ. dipl. ekon.
ŽUPANJA

OBRAZLOŽITEV

1. Pravni temelji:

- Ponudba MMB Bojan Mažgon s. p., št. 007-0005/2019-2 z dne 30. 7. 2019,
- Pogodba za izdelavo projekta »VIS RUŠE« (Vizija razvoja občine na podlagi vrednot in stalne participacije prebivalcev), št. 007-0005/2019-3 z dne 1. 8. 2019,
- Statut Občine Ruše (UGSO št. 23/18).

2. Razlogi in cilji

Osnovni cilj projekta »VIS Ruše« je, da se na podlagi analitičnega pristopa ob angažiranju lokalnega prebivalstva doseže konsenz o viziji razvoja lokalne skupnosti, ki temelji na vrednotah ljudi. Na ta način želimo doseči čim višjo stopnjo soglasja prebivalcev o temeljni razvojni viziji in strateških usmeritvah in s tem okrepiti zavezo znotraj občine in uresničevanje strategije.

Projekt VIS poteka fazno:

1. faza – analiza in opredelitev vrednot prebivalcev, vizija razvojne smeri, izvedba delavnic z nadpovprečno angažiranimi občani in delo na terenu (naključno izbrani) občani v skladu z vzorcem in ocena sosednjih občin,
2. faza – Swot analiza in analiza prepoznavnosti občine,
3. faza – določitev jasnih kvalificiranih ciljev in zasnova potrebnih operativnih programov za njihovo uresničenje,
4. faza – priprava kazalnikov za spremljanje uresničevanja vizije in usposobitev sodelavcev občinske uprave za delo z orodjem VIS. Predstavitev in sprejem dokumenta na občinskem svetu.

3. Ocena finančnih in drugih posledic:

V proračunu so za izvedbo projekta zagotovljena finančna sredstva.

Občinskemu svetu Občine Ruše se predlaga, da sprejme naslednji

SKLEP:

Občinski svet Občine Ruše sprejme in potrdi projekt »VIS Ruše« kot orodje, s katerim bo občina izvajala strategijo razvoja s ciljem uresničitve vizije, ki temelji na vrednotah prebivalcev.

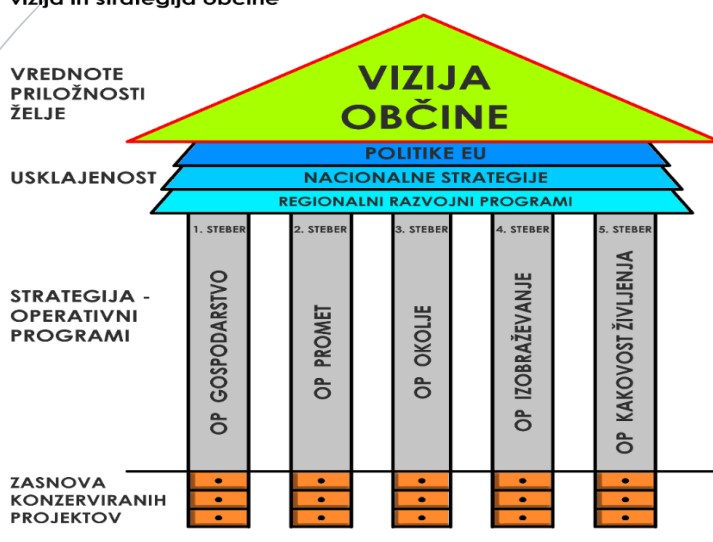
»VIS RUŠE«

Vizija in strategija razvoja občine na podlagi vrednot prebivalcev

2020 – 2030

1.1.2020

VIS®
vizija in strategija občine

PROJEKT VIS:

1. Analiza obstoječega stanja (analize, ankete...)
2. Priprava vizije občine
3. Zasnova operativnih programov
4. Usklajenost vizije in OPP s politikami EU in nacionalnimi strategijami ter programi
5. Zasnova projektov - moderacija idejnih zasnov za projekte na zalogo

Vsebina

1	UVOD	4
2	PROJEKT »VIS RUŠE«	5
2.1	METODOLOGIJA IN UDELEŽENCI	5
2.1.1	Udeleženci	5
2.1.2	Metodologija	6
3	ANALIZA STANJA	7
3.1	Statistika občine Ruše	7
3.2	SWOT analiza z vidika prebivalcev občine Ruše	10
3.2.1	Prednosti občine Ruše	10
3.2.2	Slabosti občine Ruše.....	10
3.2.3	Razvojne priložnosti občine Ruše	11
3.2.4	Nevarnosti , ki bi lahko ovirale razvoj v občini Ruše	11
3.2.5	Predel občine Ruše, ki je po mnenju prebivalcev najbolj potreben razvoja	11
3.3	KAKO OBČINO RUŠE DOJEMAJO PREBIVALCI SOSEDNIH KRAJEV	12
4	VREDNOTE IN VIZIJA PREBIVALCEV OBČINE RUŠE	14
4.1	Vrednote prebivalcev občine Ruše.....	14
4.2	Vrednote , ki bodo za občino Ruše pomembne v prihodnosti	15
4.3	Vizija občine Ruše na osnovi vrednot prebivalcev	16
4.3.1	Glavne razvojne smeri občine Ruše.....	16
4.3.2	Splošna vizija občine Ruše na osnovi vrednot prebivalcev	16
5	VPLIV RAZVOJNIH DOKUMENTOV EU IN RS	17
5.1	Evropsko soglasje o razvoju.....	17
5.2	Strategija razvoja Slovenije	18
5.3	Vizija razvoja podravske regije – RRP Podravje 2014 – 2020	20
5.3.1	Regionalni razvojni program za Podravsko razvojno regijo 2021-2027	21
6	KLJUČNI CILJI OBČINE RUŠE V OBDOBJU 2020–2030 Z ZASNOVO AKTIVNOSTI IN UKREPOV	22
6.1	I. Razvojni steber : »GOSPODARSTVO«	23
6.1.1	Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev občine Ruše	23
6.1.2	Ključni cilji in kazalniki v I. razvojnem stebru »GOSPODARSTVO«	26
6.1.3	Nabor možnih ukrepov in aktivnosti za doseganje zastavljenih ciljev	27
6.2	II. Razvojni steber : » PROMET«	30
6.2.1	Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev občine Ruše	31
6.2.2	Ključni cilji in kazalniki v II. razvojnem stebru »PROMET«	33
6.2.3	Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev	34
6.3	III. Razvojni steber : »OKOLJE«	36

6.3.1	Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev občine Ruše	36
6.3.2	Ključni cilji in kazalniki v III. razvojnem stebru »OKOLJE«	38
6.3.3	Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev	39
6.4	IV. Razvojni steber »IZOBRAŽEVANJE«	40
6.4.1	Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev občine Ruše	40
6.4.2	Ključni cilji in kazalniki v IV. razvojnem stebru »IZOBRAŽEVANJE«	41
6.4.3	Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev	42
6.5	V. razvojni steber : »KVALITETA ŽIVLJENJA«	43
6.5.1	Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev	43
6.5.2	Ključni cilji in kazalniki v razvojnem stebru » KVALITETA ŽIVLJENJA«	46
6.5.3	Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev	46
6.5.4	Nasveti za uspešno izvedbo ukrepov	49
7	VPELJAVA KAZALNIKOV – NADZOR IZVAJANJA	51
7.1	Nabor kazalnikov in njihova uporaba	51
7.2	Kazalniki v petih razvojnih stebrih.....	53
7.2.1	Kazalnik – I. razvojni steber : »gospodarstvo« (tabela 22)	53
7.2.2	Kazalnik – II. razvojni steber : »promet » (tabela 24)	53
7.2.3	Kazalnik III. razvojni steber : »okolje » (tabela 26)	53
7.2.4	Kazalnik IV. Razvojni steber : »izobraževanje« (tabela 28)	53
7.2.5	Kazalnik V. razvojni steber : »kvaliteta življenja« (tabela 34).....	53
7.2.6	Skupni kazalnik vseh 5 razvojnih stebrov	54

KAZALO TABEL

Tabela 1: swot analiza prednosti	10
Tabela 2: swot analiza slabosti	10
Tabela 3: swot analiza razvojne priložnosti	11
Tabela 4: swot analiza nevarnosti	11
Tabela 5: predel občine Ruše, ki je najbolj potreben razvoja	11
Tabela 6: Kaj je prebivalcem sosednjih krajev všeč v Rušah	12
Tabela 7: Kaj prebivalce sosednjih krajev moti v Rušah	13
Tabela 8: Razvojni potencial Ruš z vidika sosednjih krajev.....	13
Tabela 9: Zakaj se prebivalci sosednjih krajev odpravijo v Ruše.....	13
Tabela 10: Vrednote prebivalcev občine Ruše	14
Tabela 11: Vrednote po starostni strukturi	14
Tabela 12: Vrednote po krajih občine Ruše.....	15
Tabela 13: Vrednote, ki bodo pomembne v prihodnosti.....	15
Tabela 14: Gonila gospodarskega razvoja občine Ruše	23
Tabela 15: Ocene v stebru gospodarstvo	23
Tabela 16: Potencialne turistične zanimivosti občine Ruše.....	24
Tabela 17: Ljudski običaji v občini Ruše.....	25
Tabela 18: Najpopularnejše destinacije v občini Ruše.....	25
Tabela 19: Najpopularnejši dogodki v Rušah.....	25
Tabela 20: Najbolj priljubljena kulinarika	25

Tabela 21: Zgodbe o Rušah	25
Tabela 22: Spominek iz Ruš	26
Tabela 23: Cilji v stebru gospodarstvo.....	27
Tabela 24: Ocene v razvojnem stebru PROMET	31
Tabela 25: Cilji in kazalniki steber : "PROMET".....	33
Tabela 26: Ocene v razvojnem stebru "OKOLJE"	36
Tabela 27: Cilji in kazalniki v stebru OKOLJE	38
Tabela 28: Ocene IV. steber IZOBRAŽEVANJE	40
Tabela 29: Cilji in kazalniki v IV. razvojnem stebru "IZOBRAŽEVANJE"	42
Tabela 30: Ocene dejavnikov "kvaliteta življenja"	43
Tabela 31: Stopnja zaupanja v občino Ruše po starostni strukturi in spolu	45
Tabela 32: Stopnja zaupanja v občino Ruše po krajih.....	45
Tabela 33: Elementi zaupanja v občino Ruše	45
Tabela 34: Elementi nezaupanja v občino Ruše	45
Tabela 35: Cilji in kazalniki V. steber "KVALITETA ŽIVLJENJA"	46
Tabela 36: Kvantificirani kazalniki Ruše -skupaj	51
Tabela 37: Kazalniki zadovoljstva prebivalcev - skupaj.....	52
Tabela 38: Agregatni kazalniki VIS Ruše	54
Tabela 39: pričakovane vrednosti kazalnikov 2020 - 2030.....	0

1 UVOD

V času, v katerem živimo, so spremembe edina stalnica. Zato je težko in pravzaprav nemogoče podrobno načrtovati za obdobje enega leta, kaj šele za večletno obdobje. Pri načrtovanju pa nas ne ovirajo le spremembe, pač pa tudi kronično pomanjkanje finančnih sredstev. Ni jih dovolj niti za izvajanje tekočih dejavnosti, za katere je občina pristojna, kaj šele za investicijske naložbe, ki so temelj razvojne naravnosti. Prav zaradi vsega tega je bilo pomembno pri načrtovanju prihodnosti pripraviti razvojni dokument, s pomočjo katerega bomo gradili občino po meri prebivalcev

V vseh prebivalcih želimo prebuditi zavedanje, da smo občina mi vsi. Vsak posameznik, vsako podjetje, društvo, ustanova, prav vsi se moramo zavezati vase in poiskati svoje potenciale ter jih povezati, kajti le tako bo strategija, ki je zdaj zgolj na papirju, postala realnost. Tako bomo s skupnimi močmi gradili občino, na katero bomo še ponosnejši in ki bo prepoznavna širom po Sloveniji in tudi preko njenih meja. Povezani bomo uspešni.

Dokument je usmerjen k odličnosti, naravnost je ambiciozno, vendar realno. Občinski proračun ne bo dovolj za uresničitev zapisanega, zato se bomo morali s skupnimi močmi truditi pridobivati finančna sredstva tudi na evropskih razpisih in ustvarjati vezi z investitorji iz zasebne sfere ter izvajati projekte javno-zasebnega partnerstva.

Dolgoročna razvojna strategija Občine Ruše (projekt »VIS Ruše«) za obdobje 2020–2030, k pripravi katere je občina pristopila septembra 2019, je dokument, ki prikazuje podobo občine, kakršno želijo imeti njeni občani in strokovne službe občine, seveda ob upoštevanju finančnega položaja, ki večinoma narekuje razvoj in napredek lokalnih skupnosti. **Za občino predstavlja projekt VIS orodje, s katerim se sistematsko loteva strategije razvoja v soglasju s prebivalci** in izvaja ukrepe, s katerimi zasleduje doseganje zastavljenih ciljev in posledično povečanje zadovoljstva prebivalcev.

Tako kot smo občane vključevali v pripravo tega dokumenta, tako jih bomo tudi v realizacijo ciljev, ki smo si jih zastavili.

Osnovni namen strategije je doseči čim višjo kakovost bivanja v Občini Ruše in njen trajnostni razvoj. Občino sestavljamo ljudje, zato smo v proces oblikovanja razvojne strategije vključili občane, od katerih smo pridobili dragocene informacije, mnenja in predloge. Na tej podlagi smo oblikovali cilje, ki jih želimo v prihodnje uresničiti. Zelo pomembno je, da smo cilje oblikovali skupaj. S posebnim programskim orodjem pa bo mogoče spremljati učinkovitost njihovega izvajanja.

V strategiji so podane jasne smernice, ki naj jih vsakokratni občinski svet, župan in občinska uprava upoštevajo pri pripravi načrta razvojnih programov in oblikovanju letnih proračunov. Hkrati pa je dokument lahko tudi podlaga za pridobivanje dodatnih finančnih sredstev prek javnih razpisov.

Strategijo bomo uresničevali v konsenzu, skupaj, in tako pripravili pogoje za doseganje vizije razvoja občine Ruše in s tem visoke kakovosti življenja v skladnem kulturnem in gospodarskem okolju izjemnih naravne danosti. Hkrati pa bomo prihodnjim generacijam ohranjali prostor in pogoje za nadaljnji razvoj.

Županja občine Ruše : Urška Repolusk univ. dipl. ekon.

2 PROJEKT »VIS RUŠE«

Priprava strategije trajnostnega razvoja Občine Ruše je potekala v okviru projekta po metodi »VIS« (vizija in strategija razvoja občine na podlagi vrednot prebivalcev), za katerega je občina Ruše sklenila pogodbo št. 007-0005/201 9-3 dne 1. 8. 2019

Pripravo razvojnega dokumenta je s strani izvajalca vodil mag. Bojan Mažgon (MMB), s strani naročnika pa je koordinirala aktivnosti mag. Truda Vene (Občinska uprava občine Ruše).

Osnovni cilj projekta »VIS Ruše« je, da se na podlagi analitičnega pristopa ob angažmaju lokalnega prebivalstva doseže konsenz o viziji razvoja lokalne skupnosti, ki temelji na vrednotah ljudi.

Projekt VIS predstavlja prispevek k aktualnim dogajanjem v Evropski uniji, kjer si prizadevajo za večjo prisotnost civilne družbe pri odločanju in razvoju lokalnih skupnosti. Osnovni cilj projekta »VIS Ruše« je, da se na podlagi analitičnega pristopa ob angažmaju lokalnega prebivalstva doseže konsenz o viziji razvoja lokalne skupnosti, ki temelji na vrednotah ljudi. Na ta način želimo doseči čim višjo stopnjo soglasja prebivalcev o temeljni razvojni viziji in strateških usmeritvah in s tem okrepiti zavezo znotraj občine za uresničevanje strategije.

2.1 METODOLOGIJA IN UDELEŽENCI

2.1.1 Udeleženci

Pri projektu »VIS Ruše« je skupaj sodelovalo 419 udeležencev :

V projektu, ki se je pričel v mesecu septembru 2019, je sodelovalo skupaj 419 ljudi – od tega 312 prebivalcev občine (62 nadpovprečno angažiranih prebivalcev, ki so sodelovali na delavnicah , 250 naključno izbranih občanov občine Ruše, ki so jih nagovorili sodelavci na terenu), 97 občanov sosednjih občin, 10 sodelavcev strokovnih služb občine Ruše in 4 strokovni sodelavci družbe MMB , ki je vodila projekt.

V analitičnem delu je bilo obdelanih preko 12.000 informacij, komentarjev, ocen in predlogov prebivalcev.

Udeleženci v projektu VIS Ruše po posameznih krajih :

Bezena	Bistrica	Fala	Lobnica	Log	Ruše	Smolnik	SKUPAJ
15	59	9	10	11	188	20	312

Udeleženci po starostnih kategorijah

Do 25 let	25 – 60 let	Nad 60 let	SKUPAJ
65	182	65	312

Udeleženci po spolu

ŽENSKE	MOŠKI	SKUPAJ
154	158	312

2.1.2 Metodologija

Cilj projekta je v tem, da ljudje usmerjajo politiko in ne obratno! Ambicija projekta VIS je v zmanjšanju dnevnega vpliva politike in v povečanju prisotnosti oz. participacije prebivalcev pri odločanju o pomembnih stvareh za prihodnost. Takšno početje je v ospredju evropskih usmeritev, ki poleg učinkovitosti in etičnega ravnanja javne uprave največjo pozornost posveča prav participaciji prebivalcev .

Projekt VIS predstavlja vizijo razvoja občine, ki so jo organom občine zaupali v izvrševanje prebivalci. Politiki ostane odločanje o tem, kakšne ukrepe , aktivnosti in prioritete bo uporabila za doseganje pričakovanih ciljev , ki se merijo z izbranimi kazalniki

Strateški dokument »VIS Ruše« se je izdelal v naslednjih korakih:

- izvedba delavnic z nadpovprečno angažiranimi prebivalci občine (izpolnjevali so strukturiran vprašalnik s 40 poglobljenimi vprašanji, podvprašanji in ocenami)
- izvedba terenske ankete z naključno izbranimi prebivalci občine Ruše – izpolnjevali so strukturiran vprašalnik o zadovoljstvu s stanjem na področju kvalitete bivanja v občini
- izvedba ankete o prednostih in slabostih občine Ruše v sosednjih krajih
- izvedba »delavnice prihodnosti« s predstavniki društev.
- analiza pridobljenih podatkov iz delavnic z občani , anket in dostopnih gradiv
- nabor možnih aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev
- oblikovanje kazalnikov za spremljanje uresničevanja razvojne vizije

Oblikovanih je 70 kazalnikov za spremljanje uresničevanja razvojne strategije občine Ruše. Skupaj oblikujejo pet agregatnih kazalnikov, ki so sestavljeni iz večjega števila podkriterijev, katere pa je možno spremljati tudi vsakega posebej:

Gospodarski kazalnik: upošteva stanje doseganje kvantificiranih ciljev in zadovoljstva prebivalcev s področja turizma, kmetijstva, drobnega gospodarstva, industrije in stanovanjske gradnje.

Prometni kazalnik: upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov na področju prometa in telekomunikacij.

Okoljski kazalnik: upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov na področju varovanja okolja in prostorskega planiranja.

Kazalnik izobraževanja: upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov z ustreznostjo materialnih in vsebinskih pogojev na področju vzgoje in izobraževanja.

Kazalnik kakovost življenja: upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov na področjih kulture, športa, zdravstva, sociale in varnosti bivanja.

Za spremljanje kazalnikov po letih do leta 2030, je nastavljen koordinatni sistem, s katerim je možno kadarkoli primerjati dejanske letne vrednosti s pričakovanimi.

Pomembnost kazalnikov, glede na posamezen kriterij, določamo z neposrednim določanjem uteži (ponderjev), ki temeljijo na strokovnih presojah in jih je možno letno spreminjati s sklepom občinskega sveta.

Občinski svet potrди projekt »VIS Ruše« kot orodje, s katerim bo občina izvajala strategijo razvoja s ciljem uresničitve vizije , ki temelji na vrednotah prebivalcev. Ob tem je potrebno določiti organe in

roke spremljanja implementacije, način komunikacije z občani in seveda odgovorne nosilce –skrbnike kazalnikov razvojnih stebrov.

Za kvalitetno odločanje so zelo pomembni obstoječi dokumenti, ki jih nismo omenjali (razne strategije, analize itd.) in javno dostopne analize gospodarskih gibanj, demografije ipd., ki jih je smiselno upoštevati in analizirati ob ključnih odločitvah.

3 ANALIZA STANJA

Občina se mora najprej zavedati svoje začetne pozicije, vedeti mora torej, kje se trenutno nahaja, zato pa je potrebna analiza stanja. Odgovoriti mora na pomembna strateška vprašanja, opredeliti svoje prednosti ter si prizadevati za odpravo pomanjkljivosti. V ta namen je treba preučiti konkurenčnost in razpoložljiv kapital občine, privlačnost lokacije ter pomembnost gospodarskega in družbeno-političnega okolja. Uspešna občina je tista, ki je učinkovita in uspešno tekmuje z drugimi za resurse privatnega in javnega sektorja, neuspešno občino pa opredeljujejo padanje populacije in zaposlenosti oz. nesposobnost odpravljanja socialnih in ekonomskih problemov.

3.1 Statistika občine Ruše ¹

Občina Ruše je del podravske statistične regije. Meri 61 km². Po površini se med slovenskimi občinami uvršča na 114. mesto.

Prebivalstvo

	2007	2010	2015	2019
RUŠE-skupaj	7.655	7.552	7.431	7.252
Moški	3.822	3.798	3.726	3.641
Ženske	3.833	3.754	3.705	3.611

Spremenjena statistična definicija prebivalstva

V letu 2008 se je pri objavljanju demografskih podatkov uveljavila pomembna metodološka sprememba, ki se najbolj kaže pri prikazovanju in analiziranju podatkov na nižjih prostorskih ravneh – na ravni občin in naselij. Statistični urad Republike Slovenije je namreč uveljavil novo definicijo prebivalstva. Ta je usklajena z definicijo prebivalstva in selivcev iz Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o statistikah skupnosti o selitvah in mednarodni zaščiti (Uredba (ES) št. 862/2007). Temelji na konceptu običajnega prebivališča. V Sloveniji to pomeni, da osebe, ki imajo poleg stalnega prebivališča prijavljeno najmanj eno leto tudi začasno prebivališče, štejemo kot prebivalce Slovenije praviloma na naslovu začasnega prebivališča. Po stari definiciji smo te osebe šteli na naslovu stalnega prebivališča.

Število prebivalcev je zaradi spremembe statistične definicije prebivalstva razmeroma najbolj naraslo v občinah, v katerih so ustanove, ki jim zakonodaja določa prijavno obveznost, npr. domovi za starejše občane, zavodi za prestajanje kazni, zavodi za usposabljanje otrok, mladostnikov in drugih oseb z motnjami v razvoju in podobno. Glede na vrsto take ustanove se je statistično spremenila tudi starostna oz. spolna sestava prebivalstva v takih naseljih.

¹ <https://www.stat.si/StatWeb/>

Povprečna starost : 45,2 (RS 43,4)

Indeks staranja: 165,5 (RS : 132,9)

Indeks staranja je razmerje med starim [stari 65 let ali več] in mladim prebivalstvom [stari od 0 do 14 let], pomnoženo s 100.

Starostna struktura prebivalcev

	% 0-14 let	% 15-64 let	% več kot 65 let	% 80 ali več let	Koeficient starostne odvisnosti	Koeficient starostne odvisnosti mladih	Koeficient starostne odvisnosti starih
Slovenija	15,1	64,9	20,0	5,4	54,1	23,2	30,9
RUŠE	13,3	64,7	22,0	5,1	54,5	20,5	34,0

Koeficient starostne odvisnosti

Koeficient starostne odvisnosti pove, koliko otrok in starejših prebivalcev je odvisnih od 100 delovno sposobnih.

Koeficient starostne odvisnosti mladih

Koeficient starostne odvisnosti mladih je razmerje med številom otrok [0 do 14 let] in številom delovno sposobnih prebivalcev, torej prebivalcev, starih 15 do 64 let, pomnoženo s 100. Koeficient starostne odvisnosti mladih pove, koliko otrok je odvisnih od 100 delovno sposobnih prebivalcev.

Koeficient starostne odvisnosti starih

Koeficient starostne odvisnosti starih je razmerje med številom starejših [65 let ali več] in številom delovno sposobnih prebivalcev, torej prebivalcev, starih 15 do 64 let, pomnoženo s 100. Koeficient starostne odvisnosti starih pove, koliko starejših je odvisnih od 100 delovno sposobnih prebivalcev.

Kazalniki, ki merijo starostno strukturo, se hitro spreminjajo in kažejo, da je staranje prebivalstva eden največjih razvojnih izzivov tako za posamezne kraje kot za Slovenijo nasploh. V enem letu se je povprečni indeks staranja za slovenske občine povečal s 130 na skoraj 134. Če je bilo leto prej v slovenskih občinah v povprečju za 30 odstotkov več starih kot mladih, jih je bilo lani že za 34 odstotkov več. V povprečju se je delež prebivalcev, starejših od 65 let, v petih letih povečal za 11 odstotkov. Govorimo o povprečnih vrednostih za slovenske občine, ki se razlikuje od povprečja za Slovenijo – vrednosti so za občine še nekoliko slabše, ker je število hitro starajočih se krajev veliko.

Stanovanjski standard 2018

	Število stanovanj	Število naseljenih stanovanj	Število počitniških stanovanj	Povprečna uporabna površina(m ²)	Uporabna površina na prebivalca(m ²)	Povprečno število oseb v stanovanju	Delež novih stanovanj , grajenih po letu 2005
RUŠE	3.113	2648	31	76,0	29,2	2,7	7,0

Število podjetij

RUŠE-skupaj	Mikro podjetje 0-9 zaposlenih	Majhno podjetje 10 – 49 zaposlenih	Srednje podjetje 50 – 249 zaposlenih	Veliko podjetje Več kot 250
535	514	12	8	1

Stopnja razvitosti občine -2019

Ruše se v letu 2019 nahajajo na 104. mestu s količnikom 47,55, kar predstavlja povprečno razvitost po merilih kazalnikov sistema ISSO (Vir: Zlati kamen 2019) in predstavlja stopnjo doseženega razvoja na različnih področjih od življenjskega standarda, prek razvitega gospodarstva, pa do socialne kohezije in varovanja okolja. Analiza združuje 32 kazalnikov z vseh osmih področij, ki jih sicer pokriva sistem ISSO. Nekaj kazalnikov, ki merijo blaginjo in stopnjo gospodarskega razvoja, ima dodatno utež. Analiza razvitosti občin pokaže naravnost izjemno nesorazmerje med vzhodno in zahodno polovico Slovenije. Kot omenjeno: med najbolj razvitimi kraji najdemo praktično le zahodne občine in obratno: slabša razvitost je doma na vzhodu. V sredini je jugovzhodna Slovenija kot edina statistična regija s heterogeno strukturo, torej regija, kjer najdemo tako zelo razvite kraje (Novo mesto, Trebnje) kot tudi izrazito nerazvite (Osilnica) - in seveda vse vmes. Sicer so regije razvojno dokaj homogene.

Občina Ruše je na 4. mestu »najbolj aktivnih občin« v Sloveniji (index 57,85 Vir: Zlati kamen 2019) Posebnost sestavljenega indeksa ISSO je v tem, da kar najbolj celovito opisuje razvojno stanje v občini: poleg dosežene razvitosti meri tudi aktivnosti občine in razvojno dinamiko. Od 61 kazalnikov v sistemu je 13 takšnih, ki merijo aktivnosti in to zlasti prek proračuna. Najpomembnejše merilo aktivnosti je preprosto raven investicij. Ostali kazalniki merijo proračunske odhodke na izbranih področjih, ki najboljše prikažejo usmeritve občine in ki imajo poseben strateški pomen za celovit razvoj družbe.

Pred Rušami so le Pivka, Tolmin in Kranjska Gora.

Indeks ISSO vključuje 32 kazalnikov. Med temi so na primer tudi stopnja finančne samostojnosti občine (po našem mnenju zelo pomemben pokazatelj razvitosti), razvitost podjetništva (število podjetij na 1.000 prebivalcev), investicije v gospodarstvu, delež hitro rastočih podjetij, poleg števila tudi strukturo delovnih mest, izobrazbeno strukturo in druge kazalnike izobrazbe, indeks bega možganov ter kazalnike s področja zdravja, okolja in socialne kohezije.

Primerjava kazalnikov

Kazalnik razvitosti občin Ministrstva za finance² vključuje deset raznorodnih kazalnikov: dohodke prebivalcev, število delovnih mest, dodano vrednost gospodarstva, staranje, stopnjo delovne aktivnosti, poseljenost kraja, območja z zaščito Natura 2000, delež stanovanj s priključki na kanalizacijo ter število kulturnih spomenikov in objektov. Občina Ruše se v letu 2019 nahaja na 135. mestu med vsemi občinami s koeficientom razvitosti 0,96.

ZDRAVJE V OBČINI RUŠE³ Zdravstveno stanje in umrljivost

- Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 13,6 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 15,3 dni.
- Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil blizu slovenskemu povprečju, za sladkorno bolezen pa višji od slovenskega povprečja.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 2,2 na 1000 prebivalcev, starih 35 do 74 let, v Sloveniji pa 2,1.
- Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 6,6 na 1000, v Sloveniji pa 6,4.
- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil višji od slovenskega povprečja.
- Stopnja umrljivosti zaradi samomora je bila 15 na 100.000 prebivalcev, v Sloveniji pa 20.

² <https://www.gov.si teme/financiranje-obcin/>

³ <http://obcine.nijz.si/Vsebina.aspx?leto=2019&id=146>

Dejavniki tveganja za zdravje in preventiva

- Telesni fitnes otrok je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 1,0 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,5.
- Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Odzivnost v Program Svit - presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 59,9 %, v Sloveniji pa 62,7 %.
- Presejanost v Programu Zora - presejanju za raka materničnega vratu je bila 62,2 %, v Sloveniji pa 71,8 %.

3.2 SWOT analiza z vidika prebivalcev občine Ruše

Cilj raziskave je bil, ugotoviti, kako prebivalci občine Ruše dojemajo občino in svoj kraj, ali radi živijo v občini, kje vidijo prednosti in slabosti, kaj v svojem kraju pogrešajo, kaj jim je všeč. V ta namen smo obdelali področje prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti z nadpovprečno angažiranimi občani. Področje razvojnih priložnosti pa smo dodatno preverili z anketami naključno izbranih v občini ter v sosednjih občinah.

3.2.1 Prednosti občine Ruše

Tabela 1: swot analiza prednosti

PREDNOSTI	% odgovorov
Naravne danosti	69,4 %
Infrastruktura	12,9 %
Kulturna dediščina	11,3 %
Tradicija	9,7 %
Angažirani posamezniki	9,7 %
Odnos do okolja	6,5 %
Znanje – talenti prebivalcev	4,8 %
Drugo	3,2 %

Prebivalci občine Ruše v veliki večini smatrajo, da so naravne danosti tista prednost, ki bi jo občina morala znati izkoristiti na svoji razvojni poti v prihodnosti. Pri tem največkrat omenijo Pohorje in Dravo. Manjši delež prebivalcev, prednost občine Ruše, v primerjavi z ostalimi občinami v regiji zaznava še v dobri infrastrukturni opremljenosti, obstoječi kulturni dediščini in tradiciji, pa tudi v sposobnih angažiranih posameznikih, dovolj dobrem odnosu prebivalcev do okolja in ne nazadnje v znanju in talentih, ki jih premorejo občani Ruš.

3.2.2 Slabosti občine Ruše

Tabela 2: swot analiza slabosti

SLABOSTI	SKUPAJ
Nepovezanost	58,1 %
Slabi razvojni programi	22,6 %
Komunalna in gospodarska infrastruktura	14,5 %
Brezposelnost	9,7 %
Odnos do okolja	3,2 %
Drugo	4,8 %

Kot največjo slabost v občini Ruše večina prebivalcev omenja nepovezanost deležnikov. Dobra petina prebivalcev ocenjuje, da so obstoječi razvojni programi slabi. Manjšina opozarja še na slabo

komunalno in gospodarsko infrastrukturo, še vedno prisotno brezposelnost in neprimeren odnos do okolja.

3.2.3 Razvojne priložnosti občine Ruše

Tabela 3: swot analiza razvojne priložnosti

RAZVOJNE PRILOŽNOSTI	% odgovorov
Turizem	37,1 %
Industrija	30,7 %
Obrt in podjetništvo	25,8 %
Kmetijstvo	14,5 %
Izobraževanje	9,7 %
Drugo (šport, kultura)	11,3 %

Med razvojnimi priložnostmi v naslednjem srednjeročnem obdobju se največkrat omenja turizem (v povezavi s športom, kulturo in naravo) , ki mu tesno sledita industrija , obrt in podjetništvo. Neizkoriščen potencial prebivalci zaznavajo še v kmetijstvu in izobraževanju.

3.2.4 Nevarnosti , ki bi lahko ovirale razvoj v občini Ruše

Tabela 4: swot analiza nevarnosti

NEVARNOSTI	SKUPAJ
Upravni problemi in neenotna politika	56,5 %
Gospodarski problemi	19,4 %
Komunalna infrastruktura	14,5 %
Demografija – odhajanje mladih	9,7 %
Vplivi na okolje	3,2 %
Drugo	-

Več kot polovica sodelujočih občanov občine Ruše prepoznava , kot največjo nevarnost , ki bi lahko ovirala nadaljnji razvoj upravne probleme (birokratske ovire) in neenotnost lokalne politike , ki ne premore konstruktivnega sodelovanja.

3.2.5 Predel občine Ruše, ki je po mnenju prebivalcev najbolj potreben razvoja

Tabela 5: predel občine Ruše, ki je najbolj potreben razvoja

% odg.	Kraj	Komentar (zakaj?)
37,1 %	RUŠE - center	<ul style="list-style-type: none"> - Ni mestnega jedra, ki bi povezoval ljudi – to je naša dnevna soba - Odstraniti ali sanirati propadajoče objekte - Slaba komunalna infrastruktura - Cona TDR : odstraniti dotrajane objekte in urediti kot TAM - Premalo možnosti za stanovanjsko gradnjo - Potrebna industrijska revitalizacija - Umiriti promet
24,2 %	SMOLNIK	<ul style="list-style-type: none"> - Ni športnih igriščih, trgovin.. - Slaba komunalna infrastruktura - Potencial za razvoj turizma - Potreben nov most čez Lobnico na zaselku Glažuta - Potreben prostor za druženje, bankomat , boljša avtobusna povezava – posebej ob vikendih - Več vlagati v stanovanjsko gradnjo na Smolniku

% odg.	Kraj	Komentar (zakaj?)
16,1 %	BISTRICA OB DRAVI	- Ni trgovine, pošte - Urediti kanalizacijo - Poskrbeti za oskrbo na domu - Dom starostnikov
11,3 %	POHORJE	- Izkoristiti potencial za razvoj turizma
8,1 %	LOBNICA	- Cesta potrebna prenove - Vodovod , kanalizacija - Trgovina, pošta - Izkoristiti potencial turizma
4,8 %	BEZENA	- Premalo možnosti za gradnjo - Pločnik, kolesarska steza
4,8 %	LOG	- Slaba dostopnost in prometna varnost
3,2 %	FALA	- Slaba komunalna opremljenost - Investicijska zapostavljenost

3.3 KAKO OBČINO RUŠE DOJEMAJO PREBIVALCI SOSEDNIH KRAJEV

Struktura udeležencev

SKUPAJ	ŽENSKÉ	MOŠKI	LOVRENC	MARIBOR	SELNICA	LIMBUŠ	KAMNICA
97	50	47	11	53	11	10	12

Do 25 let	18
25-60 let	63
Nad 60 let	16

Prebivalci sosednjih krajev so v mesecu septembru 2019 ocenjevali občino Ruše z vidika turistične ponudbe, kvalitete življenja in razvojnih potencialov. Sodelovalo je 97 prebivalcev , ki so podali sledeče ocene in komentarje :

Kaj je prebivalcem sosednjih krajev všeč v Rušah ?

Tabela 6: Kaj je prebivalcem sosednjih krajev všeč v Rušah

	% odgovorov
Športna infrastruktura in prireditve	39,2
Letni oder	34,0
Urejenost kraja	25,8
Bazen	15,5
Prijaznost ljudi	8,2
Kolesarska steza	6,2
Kulturne prireditve	3,2
Hotel Veter	3,2
Kegljišče	3,2
Pohorje - narava	2,1
Center – staro jedro , park pred občino	2,1
Veliko možnosti za mlade	2,1
Trgovine, pivovarna, knjižnica, drsališče, industrijska cona, kresovanje, svetlice, turistične	1,0

prireditve	
------------	--

Kaj prebivalcem sosednjih krajev ni všeč v Rušah – kaj pogrešajo ?

Tabela 7: Kaj prebivalce sosednjih krajev moti v Rušah

	% odgovorov
Ni smučarske povezave s Pohorjem	16,2
Razpadajoči objekti v središču	10,2
Premalo gostinske ponudbe	8,3
Slaba komunalna infrastruktura	6,1
Nepovezanost turistične ponudbe	5,1
Preveč industrije	3,1
Premalo prostih parkirnih mest	3,1
Ni trgovske ponudbe s tekstilom	3,1
Manjka tržnica	3,1
Ni pločnikov v smeri MB	3,1
Ni doma starostnikov	3,1
Ni zunanjega bazena in kina	2,0
Moti me zaprtje fitnesa in ostanki umazane industrije	2,0
Slaba dostopnost z javnim prevozom	1,1
Slabo označene sprehajalne poti in neurejene gozdne poti	1,1
Dravska pot – kolesarska steza , bike park Pohorje	1,1

V čem bi lahko bili v Rušah najboljši z vidika prebivalcev sosednjih krajev ?

Tabela 8: Razvojni potencial Ruš z vidika sosednjih krajev

	% odgovorov
Športne aktivnosti – športni turizem	36,2
Kultura – letni oder in prireditve	34,3
Zimski in letni turizem na Pohorju in Dravi	29,2
Gospodarstvo - industrija	15,1
Organizacija prireditev	12,1
Podjetništvo in obrt	9,0
EKO kmetovanje in turizem (Smolnik)	3,0
Tehnološki razvoj	2,0
Gobarjenje in predelava	1,1

Po kaj se prebivalci sosednjih krajev največkrat odpravijo v Ruše ?

Tabela 9: Zakaj se prebivalci sosednjih krajev odpravijo v Ruše

	% odgovorov
Na prireditve – letni oder	21,3
Na športne aktivnosti	21,3
Na obisk sorodnikom ali prijateljem	16,2
Na bazen	16,2
Po nakupih	13,1
Zdravniku	10,1
Kolesarjenje	8,1
V službo	7,0
Na banko, kegljišče	6,0

V šolo, na pokopališče, na UE	4,0
Frizerju, na kresovanje, v hotel, po vnuke v vrtec in šolo	2,0
Po pivo, po meso, po rostfraj...	1,1

4 VREDNOTE IN VIZIJA PREBIVALCEV OBČINE RUŠE

Prebivalci občine Ruše, ki so sodelovali v projektu, so izpostavili najpomembnejše dejavnike, ki vplivajo na kvaliteto bivanja, ki smo jih analizirali z več vidikov. Glede na dobljene rezultate in analizo pričakovanj po kazalnikih v vseh petih razvojnih stebrih je bilo mogoče določiti vizijo po meri prebivalcev, ki bo v prihodnosti vodila do izboljšanja kvalitete življenja in prepoznavnosti občine.

4.1 Vrednote prebivalcev občine Ruše

Tabela 10: Vrednote prebivalcev občine Ruše

Odgovor	Delavnice %	Občani %	Skupaj %
OBČUTEK VARNOSTI BIVANJA	61,3	55,6	56,7
UREJENA INFRASTRUKTURA	56,5	54,4	54,8
DOBRA ZDRAVSTVENA OSKRBA	33,9	39,6	38,5
DOBRA OSKRBA PREBIVALCEV	25,8	22,0	22,8
DOBRE MOŽNOSTI ZA ŠPORT IN REKREACIJO	24,2	20,8	21,5
DOBRI MED-SOSEDSKI ODNOSI	11,3	20,4	18,6
DELOVNA MESTA V BLIŽINI	25,8	14,4	16,7
DOBRI POGOJI V VZGOJNO IZOBRAV. USTANOVAH	11,3	17,2	16,0
DOBRA PONUDBA KULTURE	11,3	16,4	15,4
DOBRE PROMETNE POVEZAVE	12,9	14,0	13,8
DOBRA TURISTIČNA PONUDBA	9,7	7,6	8,0
DOBRA DUHOVNA OSKRBA	1,6	8,4	7,1
ZAGOTOVLJENE SOCIALNE AKTIVNOSTI	4,8	7,6	7,1
DRUGO	-	0,4	0,3

Prebivalci občine Ruše so se v mesecu september in oktober 2019 večinsko odločili, da sta najpomembnejši vrednoti za kvaliteto bivanja občutek varnosti, za kar se je odločilo 56,7 % sodelujočih in urejena infrastruktura, za kar se je odločilo 54,8 % sodelujočih. Za dobro zdravstveno oskrbo se je odločilo 38,5 % prebivalcev, 22,8 % je pomembna dobra trgovska in storitvena ponudba, dobra petina prebivalcev pa stavi na dobre možnosti za šport in rekreacijo. Do najpomembnejših dejavnikov za kvaliteto bivanja so se opredeljevali prebivalci, ki so sodelovali na delavnicah in naključno izbrani prebivalci. Obe kategoriji sodelujočih sta na prva štiri mesta postavili enake vrednote v enakem vrstnem redu. V nadaljevanju pride le še do minimalnih razlik v oceni pomembnosti vrednot.

Vrednote prebivalcev občine Ruše po starostni strukturi – rang 1 do 5 :

Tabela 11: Vrednote po starostni strukturi

Do 25 let	25 – 60 let	Nad 60 let
-----------	-------------	------------

UREJENA INFRASTRUKTURA	VARNOST BIVANJA	VARNOST BIVANJA
VARNOST BIVANJA	UREJENA INFRASTRUKTURA	ZDRAVSTVO
ŠPORT	ZDRAVSTVO	UREJENA INFRASTRUKTURA
ZDRAVSTVO	ŠPORT	MED-SOSEDSKI ODNOSI
DELOVNA MESTA	OSKRBA	PROMETNE POVEZAVE

Po starostnih strukturah se vrednote v glavnem ponovijo, le vrstni red se ponekod zamenja.

Vrednote prebivalcev po krajih občine Ruše – rang 5 najpomembnejših vrednot

Tabela 12: Vrednote po krajih občine Ruše

	Bezena	Bistr.	Fala	Lobn.	Log	Ruše	Smol.
OBČUTEK VARNOSTI BIVANJA	1	2	2	3	2	1	1
UREJENA INFRASTRUKTURA	4	1	1	1	1	2	2
DOBRA ZDRAVSTVENA OSKRBA	2	4		4	4	3	3
DOBRA OSKRBA		5	3	2	3		4
DOBRE MOŽNOSTI ZA ŠPORT			4		5	4	5
DOBRI MED-SOSEDSKI ODNOSI	3						
DELOVNA MESTA V BLIŽINI		3		5			
DOBRI POGOJI V IZOB. IN VZGOJI	5						
DOBRE MOŽNOSTI - KULTURA			5			5	

Tudi po posameznih krajih občine Ruše so v ospredju vrednote kot so varnost bivanja, urejena infrastruktura, dobra zdravstvena oskrba, dobra oskrba, dobre možnosti za šport in rekreacijo, dobri med-sosedski odnosi, delovna mesta v bližini, dobri pogoji v vrtcih in šolah, dobra kulturna ponudba itd. .

4.2 Vrednote, ki bodo za občino Ruše pomembne v prihodnosti

Prebivalci občine Ruše so se opredeljevali tudi o vrednotah povezanih s postmodernim življenjskim slogom in s postmodernim razvojem gospodarstva, pri čemer so lahko posredovali največ 3 odgovore:

Tabela 13: Vrednote, ki bodo pomembne v prihodnosti

NAJPOMEMBNEJŠE VREDNOTE V PRIHODNOSTI	%
Inovativnost, podjetnost	50,0
Povezanost znotraj občine (socialni kapital)	48,1
Okoljska osveščenost	42,6
Pripadnost skupnosti	40,7
Pritegovanje talentiranih posameznikov v občino	33,3
Tehnološki razvoj	29,6
Povezanost občine navzven (s sosednjimi in občinami v tujini)	24,1
Tolerantnost prebivalstva	22,2
Zaposljivost generacije nad 65 let	1,9

Po mnenju prebivalcev bo za gospodarski razvoj pomembno podpirati inovativnost, podjetnost in tehnološki razvoj, z vidika življenjskega sloga pa bo morala biti v ospredju povezanost znotraj občine med ključnimi deležniki, okoljska osveščenost in pripadnost skupnosti (lokalpatriotizem).

Najpomembnejše vrednote prebivalstva predstavljajo dobro osnovo za nadaljnji razvoj občine v skladu z Lizbonsko strategijo EU, dokumentom Evropa 2020 in slovenskimi državnimi razvojnimi dokumenti. Konkretni projekti, ki bodo sledili v fazi izvedbe in bodo odražali tovrstne vrednote, bodo imeli že v izhodišču velike možnosti za sofinanciranje iz virov EU, v kolikor bodo seveda v tehničnem smislu ustrezno pripravljene. Post-moderne vrednote so pomembne zlasti z vidika uspešnosti lokalne skupnosti na daljši rok. Nahajamo se na prelomnici, ko se lokalne skupnosti iz delovnih okolij, ki so bila večinoma hierarhično zasnovana, spreminjajo v učeče se organizacije, pri katerih je poudarek na učenju, nadgradnji znanja in prenosu le-tega.

4.3 Vizija občine Ruše na osnovi vrednot prebivalcev

Vizija prebivalcev občine Ruše je oblikovana na temelju vrednot, pomembnih dejavnikov kvalitete življenja, razvojnih priložnosti ter ključnih strateških točk na katerih bi naj občina utemeljila svoj nadaljnji razvoj.

Prebivalci pričakujejo usmeritev v inovativno gospodarstvo, turizem in konkurenčno kmetijstvo.

Na temelju mnenj in pričakovanj prebivalcev občine, SWOT analize in opredelitve ciljev v obdobju do leta 2030, so se oblikovale glavne razvojne smeri in splošna vizija razvoja, kot sledi.

4.3.1 Glavne razvojne smeri občine Ruše

Osrednji cilj strategije je zagotoviti visoko kakovost bivanja v občini. Strateške prioritete občine Ruše za doseganje visoke kakovosti bivanja so:

- Inovativno in konkurenčno gospodarstvo, usmerjeno v razvoj, povezovanje in višanje dodane vrednosti (čista industrija, obrt, podjetništvo, visokotehnološka podjetja, tehnološki razvoj lesarstva, urejena cona TDR)
- Urejena komunalna in energetska infrastruktura ter dobra telekomunikacijska pokritost (kakovostna prometna infrastruktura, dobra prometna varnost in trajnostna mobilnost)
- Povezana turistična ponudba (športni in kulturni turizem, izkoriščene naravne danosti, atraktivni butični turistični programi)
- Sonaravno usmerjeno kmetijstvo in gozdarstvo s povišano stopnjo samooskrbe (tržnica, konkurenčno kmetijstvo, dopolnilne dejavnosti, eko proizvodnja, blagovne znamke)
- Visoka kvaliteta življenja z dobro ponudbo javnih storitev, visoko stopnjo vključenosti in medsebojne povezanosti (čisto, mirno, varno in zdravo okolje z dobro oskrbo, odlično zdravstveno oskrbo, odličnimi pogoji v vzgojno izobraževalnih ustanovah ter dobro kulturno in športno ponudbo povezanih občanov z visoko stopnjo tolerantnosti - okolje , ki privablja mlade družine.)

4.3.2 Splošna vizija občine Ruše na osnovi vrednot prebivalcev

Občina Ruše bo varno, čisto in privlačno okolje z visoko kvaliteto bivanja v primerjavi s podobnimi občinami v regiji in državi. Dobra infrastrukturna opremljenost, dobra zdravstvena oskrba, dobri pogoji v vzgojno izobraževalnih ustanovah , odlične možnosti za športne in kulturne dejavnosti , tolerantnost prebivalcev in spodbujanje lokalnih potencialov bodo privabljali investitorje in mlade družine.

Inovativno gospodarstvo , turizem, šport , kultura in konkurenčno kmetijstvo bodo kot nosilci prepoznavnosti usmerjeni v povezano ponudbo s poudarkom na naravnih danostih, načelih trajnosti ter na vključenosti in povezanosti celotnega območja občine.

Pojasnilo vizije: Vizija odraža vrednote in pričakovanja prebivalcev občine Ruše, hkrati pa vsebuje temeljne strateške usmeritve EU in Slovenije, kar je pomembno pri pridobivanju sredstev iz evropskih in nacionalnih virov (kakovost življenja, trajnostni razvoj, samozaposlovanje, inovativnost, višja dodana vrednost). Temeljna hotenja prebivalstva so usmerjena v gospodarski razvoj, razvoj podjetništva , inovativnega turizma in kmetijstva ter ustvarjanje privlačne bivalne klime. Večina prebivalcev je mnenja, da bodo na razvojni poti cilji dosegljivi, pod pogojem medsebojnega sodelovanja in povezovanja v smeri skupnih projektov, dogodkov in ponudbe.

5 VPLIV RAZVOJNIH DOKUMENTOV EU IN RS

5.1 Evropsko soglasje o razvoju⁴

Novo Evropsko soglasje o razvoju kot osrednji strateški dokument razvojnega sodelovanja EU vključuje skupno vizijo razvojnega sodelovanja EU in držav članic do leta 2030 in prinaša pomembne spremembe. Naslavlja pet ključnih skupnih prioritet EU in držav članic - ljudi, planet, blaginjo, mir in partnerstva, ki so gonilna sila uresničevanja Agende za trajnostni razvoj do leta 2030.

Posebno pozornost namenja trem dimenzijam trajnostnega razvoja (socialna, ekonomska, okoljska) in pomenu njihovega uravnoteženega naslavljanja. Vključuje tudi povezave med varnostjo, migracijami in razvojem, humanitarno pomočjo in razvojnim sodelovanjem ter poudarja vlogo žensk in mladih v trajnostnem razvoju.

Soglasje narekuje učinkovitejše financiranje razvoja iz vseh razpoložljivih virov ter spremembe na področju izvajanja razvojnega sodelovanja EU in držav članic. Poudarja pomen partnerstev in odprtost skupnega delovanja za vse partnerje EU, vključno s civilno družbo in zasebnim sektorjem.

Izzivi globalnega razvoja silijo EU in njene partnerje k širitvi perspektive ter k prepoznavanju dejavnikov trajnostnega razvoja. Spodbujajo nas tudi k razvijanju novih in ustvarjalnih načinov implementacije, ki bi nam lahko omogočili, da uspešno dosežemo 17 ciljev trajnostnega razvoja, o katerih se je leta 2015 dogovorila globalna skupnost. Na podlagi tega je EU izdala Novo evropsko soglasje o razvoju: Naš svet, naše dostojanstvo, naša prihodnost. Gre za evropski prevod načel in ciljev, dogovorjenih v Agendi 2030. Poleg tega je to politični dokument in močna politična izjava, ki v jasnem in ostrem jeziku potrjuje predanost Evropske unije demokraciji, človekovim pravicam in dobremu upravljanju.

Agenda 2030⁵ za trajnostni razvoj je univerzalno vodilo, primerno tako za države v razvoju kot tudi članice EU. Za doseg napredka pri implementaciji ciljev trajnostnega razvoja in globalne blaginje zahteva enako mero predanosti ter vpletenosti. Evropske državljanke je treba vplesti v globalne izzive, kot so odprava revščine, prehranska varnost, podnebne spremembe, demokratične družbe in enakost spolov, ter povečati njihovo dovezetnost do teh izzivov.

4

http://www.bruselj.predstavnistvo.si/index.php?id=732&L=%271&tx_ttnews%5Btt_news%5D=30027&cHash=bb9f108c82a1dd7b6c53bac60c665f89

⁵ <http://www.progresiva.si/razvojno-sodelovanje-eu-glede-na-agendo-2030/>

Hkrati pa begunsko vprašanje v Evropi, slabo nadzorovan migracijski tok in notranji izzivi odražajo tesno povezavo med notranjo ter zunanjo varnostjo in poudarjajo pomembnost izvedljivih razvojnih politik.

5.2 Strategija razvoja Slovenije⁶

Strategija razvoja Slovenije 2030 predstavlja krovni razvojni okvir države. Osrednji cilj strategije je zagotoviti kakovostno življenje za vse, uresničuje pa se preko uravnoveženega gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja, ki ustvarja pogoje in priložnosti za sedanje in prihodnje rodove. Strategija določa pet strateških usmeritev in dvanajst med seboj povezanih razvojnih ciljev, s čimer postavlja dolgoročni strateški temelj za razvoj države. Strategiji naj bi sledile področne oziroma sektorske strategije, regionalne in občinske strategije ter tudi programi in operativni izvedbeni ukrep.

Strateške usmeritve za doseganje kakovostnega življenja so: vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba; učenje za in skozi vse življenje; visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse; ohranjeno zdravo naravno okolje in visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja.

Ključni cilji so:

- Cilj 1: Zdravo in aktivno življenje
- Cilj 2: Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo
- Cilj 3: Dostojno življenje za vse
- Cilj 4: Kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete
- Cilj 5: Gospodarska stabilnost
- Cilj 6: Konkurenčen in družbeno odgovoren podjetniški in raziskovalni sektor
- Cilj 7: Vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta
- Cilj 8: Nizko ogljično krožno gospodarstvo
- Cilj 9: Trajnostno upravljanje naravnih virov
- Cilj 10: Zaupanja vreden pravni sistem
- Cilj 11: Varna in globalno odgovorna Slovenija
- Cilj 12: Učinkovito upravljanje in kakovostne javne storitve

SRS 2030 izpostavlja potrebo po »celovitosti politik na nacionalni ravni ter usklajeno vzpostavitev finančnih in vsebinskih okvirov. Za večjo skladnost razvojnih politik bo treba v prihodnje vzpostaviti boljše mehanizme horizontalnega in več-nivojskega sodelovanja, povezovanja vsebin, razumevanja presečnih tematik ter centralnega načrtovanja, izvajanja in spremljanja teh politik.«

Prav tako bo »treba krepiti več-nivojske mehanizme upravljanja za zagotavljanje skladnejšega regionalnega razvoja, kjer je prostorsko načrtovanje eden od pomembnih vzvodov za doseganje razvojnih sinergij. Za usklajenost sektorskih strateških, razvojnih in akcijskih načrtov, programov ter aktivnosti s krovno strategijo razvoja države so odgovorni njihovi nosilci.«

Kot navaja SRS 2030 izkušnje kažejo »da je treba razvojno načrtovanje in vsebino posameznih razvojnih dokumentov ter sistem javnih financ obravnavati celovito in enakovredno. Izvajanje strategije bo temeljilo na srednjeročnem načrtovanju, vezanem na srednjeročni fiskalni okvir in vzpostavitev sistema izvedbenih dokumentov, ki jih je treba umestiti in povezati v Zakonu o javnih

⁶ https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/SVRK/Strategija-razvoja-Slovenije-2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf

financah. Za izvajanje razvojnih ciljev Slovenije bosta pripravljena štiriletni državni program razvojnih politik (DPRP) in srednjeročna fiskalna strategija, ki se bosta letno podaljševala. DPRP bo vseboval ukrepe in aktivnosti na podlagi ciljev te strategije in z njo skladnih horizontalnih ter sektorskih strateških dokumentov.«

Iz navedenega sledi, da je potrebno razvojne dokumente (tudi Strateška izhodišča razvoja kohezijske regije Vzhodna Slovenija), vezane na javno porabo v Republiki Sloveniji v vsebinskem smislu povezati s cilji in vsebino SRS 2030. Strateška področja in cilji SRS, kot tudi način na katerega bodo doseženi, so opredeljeni dovolj široko in splošno, zato jih je mogoče razmeroma enostavno povezati s prednostnimi področji razvoja KRVS. Zlasti to velja za cilje 1-3, 5-6, 7-9, morda tudi 12. Gre za univerzalne cilje razvoja sodobnih družb.

Strategija prostorskega razvoja Slovenije je temeljni strateški prostorski dokument, s katerim je v Sloveniji uveljavljen koncept vzdržnega prostorskega razvoja. SPRS je krovni dokument za usmerjanje prostorskega razvoja v Sloveniji in osnova za usklajevanje sektorskih politik. Sprejeta je bila leta 2004 z odlokom, letos je načrtovano sprejetje prenovljene strategije.

Temeljno načelo in vodilo, ki mu pri usmerjanju prostorskega razvoja v Sloveniji strategija sledi je trajnostni prostorski razvoj. Izhaja iz tega, da je prostor omejena dobrina, ki terja skrbno usklajevanje javnih koristi in zasebnih interesov ter dolgoročno naravnano prostorsko načrtovanje.

Prioritete prostorskega razvoja so: enakovredna vključenost Slovenije v evropski prostor; policentrični urbani sistem in regionalni prostorski razvoj; kakovostni bivalni pogoji; vitalna in urejena mesta; usklajen razvoj širših mestnih območij; povezan in usklajen razvoj prometnega in poselitvenega omrežja ter izgradnja gospodarske javne infrastrukture; vitalnost in privlačnost podeželja; krepitev prepoznavnosti kakovostnih naravnih in kulturnih značilnosti krajine ter prostorski razvoj v območjih s posebnimi potenciali in problemi.

Energetski koncept Slovenije (še vedno v pripravi) je osnovni razvojni dokument na področju energetike, ki na podlagi projekcij gospodarskega, okoljskega in družbenega razvoja države ter na podlagi sprejetih mednarodnih obvez določa cilje zanesljive, trajnostne in konkurenčne oskrbe z energijo za obdobje prihodnjih 20 let in okvirno za 40 let. Krovna cilja Energetskega koncepta Slovenije sta zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov vezanih na rabo energije za vsaj 40 % do leta 2030 glede na raven iz leta 1990 in zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov vezanih na rabo energije za vsaj 80 % do leta 2050 glede na raven iz leta 1990. Temeljni namen energetske politike je zagotoviti trajnostno ravnanje z energijo, zato bo okvir predvsem opredeljeval tri vidike trajnosti – podnebno sprejemljivost, zanesljivost oskrbe ter konkurenčnost. Vsi trije vidiki bodo morali biti spoštovani, da bo odločitev štela kot trajnostna in torej sprejemljiva. Snovalci Energetskega koncepta si prizadevajo za prehod Slovenije v nizko-ogljčno družbo in zmanjšanje odvisnosti od uvoza in rabe fosilnih goriv. Usmeritve in ukrepi na energetskega področju morajo biti v največji meri usklajeni z ostalimi politikami, vsi skupaj pa si moramo prizadevati za enake cilje.

Strategija pametne specializacije S4 je izvedbeni načrt za prehod v visoko produktivno gospodarstvo preko krepitve inovacijske sposobnosti, spodbujanja transformacije in diverzifikacije industrij v nove dejavnosti ter rasti novih in hitro rastočih podjetij. Cilji S4 so: dvig dodane vrednosti na zaposlenega, izboljšanje konkurenčnosti na globalnih trgih s povečanim obsegom znanja in tehnologij v izvozu Slovenije ter dvig podjetniške aktivnosti. S4 v okviru 3 stebrov (Digitalno, Krožno in (S)Industrija 4.0 določa 9 prednostnih področij, kamor naj bi se zaradi primerjalnih prednosti usmerilo slovensko gospodarstvo. Ta so: Pametna mesta in skupnosti; Pametne stavbe in dom z lesno verigo; Mreže za prehod v krožno gospodarstvo; Trajnostna hrana; Trajnostni turizem; Tovarne prihodnosti; Zdravje-medicina; Mobilnost; Materiali kot produkti.

5.3 Vizija razvoja podravske regije – RRP Podravje 2014 – 2020 ⁷

Vizija razvoja Podravske regije izhaja iz narejene SWOT analize in se glasi:

»Podravje – samooskrbna regija zelenega razvoja, inovativnega in kreativnega gospodarstva ter zadovoljnih ljudi«

Podravje – najboljši prostor za kreativnost, inovativnost, oddih in bivanje

Razvojni cilji podravske regije so naslednji:

CILJ 1. Podpreti (spodbuditi) razvojni preboj in skupno identiteto regije

CILJ 2. Povečati podjetnost in konkurenčnost gospodarstva in družbe ter raven kompetenc, ustvarjalnosti in inovativnosti za hitrejši razvoj tako urbanih središč kot podeželja na vseh področjih

CILJ 3. Spodbuditi socialno vključenost vseh prebivalcev v regiji ter izboljšati dostopnosti do vseživljenjskega učenja

CILJ 4. Znižati brezposelnost mladih in starejšega prebivalstva (50+)

CILJ 5. Povečati število novih kvalitetnih delovnih mest

CILJ 6. Povečati konkurenčnosti turizma ter ohraniti naravno (Natura 2000 in biotsko pestrost)) in kulturno dediščino

CILJ 7. Izboljšati pogoje za razvoj kulturnih in kreativnih industrij

CILJ 8. Izboljšati kakovost življenja (komunalna infrastruktura), povečati samooskrbo in energetske učinkovitost ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja pri uporabi naravnih potencialov (virov) regije ter ohraniti in varovati naravno in biotsko pestrost

CILJ 9. Trajnostni razvoj podeželja, povečati konkurenčnost kmetijstva in gozdarstva

Vizijo namerava podravska regija doseči:

- Z večjimi vlaganji in razvojem človeškega potenciala,
- Z vzpostavitvijo platforme znanstveno izobraževalnih ustanov ter drugih razvojnih institucij v povezavi z tehnološko prenovljenimi in inovativnimi podjetji,
- Z večjim in učinkovitejšim vlaganjem v raziskave, inovacije in tehnološki razvoj v skladu s pametno specializacijo regije ter s vzpostavitvijo centrov kreativnih in kulturnih industrij,
- S kreativno in odgovorno souporabo naravnega potenciala (virov) regije, (materialni in nematerialni viri)
- Z boljšo prometno povezanostjo in dostopnostjo v regiji ter uvajanjem trajnostnih oblik in metod pri načrtovanju in izvajanju posegov v prostor,
- Z izboljšanjem bivalnih pogojev v regiji,
- S povečanjem družbene blaginje in socialne kohezije.
- S spodbujanjem sodelovanja med sektorji

⁷ <http://www.mra.si/uploads/2/9/3/7/29371337/rrp-podravje-2014-20202.pdf>

5.3.1 Regionalni razvojni program za Podravsko razvojno regijo 2021-2027⁸

Sklep o pričetku priprave RRP Podravje 2021 – 2027 je bil potrjen na 5. redni seji Razvojnega sveta regije Podravje, 8. oktobra 2018. Na tej seji so člani Razvojnega sveta regije Podravje potrdili tudi »Program priprave RRP Podravske razvojne regije 2021–2027« ter za opravljanje strokovnih, tehničnih in administrativnih nalog pri pripravi RRP pooblastili Zavod MRA - Mariborsko razvojno agencijo s partnerji ZRS Bistra Ptuj, RASG in JARA. (v nadaljevanju: Zavod MRA s partnerji). Za vodjo priprave je bil imenovan Boris Keuc, vodja OE za regionalni razvoj na Zavodu MRA.

Priprava RRP za Podravje 2021 - 2027 bo potekala na osnovi partnerskega sodelovanja med pripravljavci (Zavod MRA s partnerji) ter predstavniki lokalnih skupnosti, gospodarstva, nevladnih organizacij in drugih institucij v regiji. Delo bo organizirano v okviru ožjih projektnih skupin za pripravo RRP za Podravje 2021 - 2027 in odborov Regionalnega razvojnega sveta Podravske regije, po prioritetenih vsebinskih področjih. Po področjih bodo sestavljene tudi projektne skupine iz predstavnikov drugih deležnikov. Vsi akterji bodo povabljeni k aktivnemu sodelovanju in ustvarjanju razvojnega dokumenta na ravni regije.

Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) in Uredba o regionalnih razvojnih programih določata, da je RRP sestavljen iz strateškega in programskega dela. Z načrtovano spremembo Uredbe o regionalnih razvojnih programih naj bi se strateški del pripravil in sprejel kot poseben, fazni dokument pod imenom "strategija razvoja regije". Regionalni razvojni program (RRP) kot končni dokument pa naj bi vključeval strategijo razvoja regije kot strateški del RRP in programski del RRP.

Strategija razvoja regije predstavlja skupno izhodišče (participativni proces sodelovanja vseh vključenih deležnikov – ministrstva, regionalne razvojne agencije, občine) za razvojno in prostorsko načrtovanje na regionalni ravni in s tem daje podlago za bolj racionalno razvojno načrtovanje, ob hkratnem razmišljanju o umeščanju posegov v prostor.

Regionalni razvojni program Podravske razvojne regije za programsko obdobje 2021–2027 naj bi bil sprejet do junija 2020, ob predpostavki, da bo pravočasno sprejeta sprememba Uredbe o RRP, pripravljena strokovna gradiva in strateške smernice pristojnih ministrstev.

Sočasno se bodo pripravili tudi Območni razvojni programi (ORP), ki so sestavni del RRP za Podravje 2021 – 2027.

⁸ <http://www.mra.si/rrp-podravje-2021-2027.html>

6 KLJUČNI CILJI OBČINE RUŠE V OBDOBJU 2020–2030 Z ZASNOVO AKTIVNOSTI IN UKREPOV

Zgradba celotnega dokumenta »VIS Ruše« je zasnovana na petih področjih (stebrih), zato cilje opredeljujemo ločeno po teh področjih: gospodarstvo, promet, okolje, izobraževanje in kakovost življenja. Na temelju analize stanja, SWOT analize, opredeljene vizije, vrednot, razvojnih prioritet, hotenj in pričakovanj prebivalcev ter delavnic s strokovnimi sodelavci, lahko opredelimo ključne razvojne cilje občine in zasnovo operativnih programov za njihovo doseganje.

Kazalnike posameznega stebra je možno dopolnjevati oz. spreminjati njihovo pomembnost (ponder), kar je posebej važno v primerih, ko bo neko področje doseglo željen standard oz. se bo pojavila potreba po drugačni obravnavi zaradi drugačnih okoliščin.

Poglavje s ključnimi cilji in zasnovo operativnih programov je »živi« del razvojnega dokumenta (orodje), ki ga bo občina (občinski svet) v skladu z realnostjo dopolnjevala in izpopolnjevala z namenom uresničevanja vizije.

V izvedbenih projektih (NRP, ...) se bo treba v prihodnje pri vsakem projektu vprašati: kateri cilj se uresničuje z njegovo izvedbo in kaj se v posameznem stebru v zvezi z njim dogaja!

Vsak od petih razvojnih stebrov je razdeljen na tri dele:

- **Prvi del -elementi s stališča zaznavanja prebivalstva:** odraža dojetje sedanega stanja in določena pričakovanja prebivalcev. Poleg ocen so prebivalci lahko tudi komentirali sedanje stanje in predlagali ukrepe za izboljšanje.
- **Drugi del - opredeljeni ključni kvantificirani cilji :** pomenijo pogoj za vzpostavitev preglednega monitoringa izvajanja strategije razvoja. Odločilnega pomena za uspešnost strategije je, da način njene priprave in izvajanja temelji na trajni interakciji in sodelovanju z javnostjo. S tem se upravljanje razvoja približa potrebam vseh družbenih akterjev, v večji meri se izkoristi razpršeno družbeno znanje in ustvarijo se sinergije med delovanjem različnih subjektov. Strategija je lahko uspešna le, v kolikor ljudje v njej prepoznajo izpolnitev svojih želja in pričakovanj. Cilji, plani in strategije same po sebi ne vodijo do uspeha – to lahko naredijo le ljudje in vrednote, ki jih pri tem usmerjajo, zato je doseganje kvantificiranih ciljev dopolnjeno še z vrednotami oz. zadovoljstvom prebivalcev. Na ta način je v kazalnikih zagotovljena stalna participacija občanov.
- **Tretji del – nabor aktivnosti in ukrepov za uresničevanje zastavljenih ciljev:** nabor možnih aktivnosti in ukrepov izhaja iz obstoječih dokumentov, zakonskih obveznosti občine in primerov dobrih praks ter služi kot opomnik za delo občinskega sveta in občinske uprave. Na podlagi nabora ukrepov občina pripravi »projekte na zalogo«, s katerimi pripravljena pričakuje ugodne priložnosti oz. ustvarja ugodno klimo za njihovo realizacijo. Ta del se po potrebi s soglasjem občinskega sveta dopolnjuje z novimi projekti in vsebinami, ki so pomembne za uresničevanje pričakovane vizije prebivalcev občine Ruše.

6.1 I. Razvojni steber : »GOSPODARSTVO«

6.1.1 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev občine Ruše

V mesecu september in oktober 2019 so prebivalci občine Ruše na vodenih delavnicah oz. na intervjujih podajali svoje mnenje o stanju v stebru »gospodarstvo«, ki zajema področje možnosti zaposlovanja, možnosti rešitve stanovanjskega problema, izkoriščenosti kmetijskega potenciala, ponudbi storitev in o stanju in potencialih turističnega razvoja. Skupna ocena razvojnega stebra na osnovi ocen prebivalcev znaša 2,72 in je najslabša od vseh petih razvojnih stebrov. Poleg ocen stanja, so se prebivalci opredeljevali še o nekaterih drugih dejavnikih kot sledi.

Kot trenutno najpomembnejša gonila gospodarskega razvoja občine Ruše prebivalci omenjajo podjetja v industrijski coni, športni in kulturni turizem, obrt in gozdarstvo.

Tabela 14: Gonila gospodarskega razvoja občine Ruše

% odg.	KAJ OZ. KDO PREDSTAVLJA GONILA GOSPODARSKEGA RAZVOJA OBČINE RUŠE ?
53,2 %	Messer
37,1 %	Geberit
24,2 %	Športni turizem v Rušah in na Pohorju
22,6 %	Podjetja v industrijski coni
16,1 %	Megametal
9,7 %	Ecom, kovinska industrija
8,1 %	Kultura
6,5 %	Obrt, gozdarstvo

6.1.1.1 Ocenjevale kategorije v stebru »GOSPODARSTVO«

1 – zelo slabo; 2 – slabo; 3 – zadovoljivo; 4 – dobro; 5 – zelo dobro

Tabela 15: Ocene v stebru gospodarstvo

Ocenjevana kategorija : GOSPODARSTVO	Ocena delavnice	Ocena naključno izbranih prebivalcev	SKUPNA OCENA
SKUPAJ I. steber	2,55	2,88	2,72
PONUDBA DELOVNIH MEST	2,33	2,61	2,47
PONUDBA STANOVANJ	2,58	2,62	2,60
IZKORIŠČENOST KMETIJSKEGA POTENCIALA	2,81	3,10	2,96
TURISTIČNA PONUDBA	2,32	3,01	2,67
PONUDBA STORITEV	2,72	3,05	2,89

6.1.1.1.1 Ponudba delovnih mest v občini Ruše

Ocena 2,47 predstavlja najslabšo oceno v stebru gospodarstvo.

Pripombe: Večina sodelujočih prebivalcev je mnenja, da je ponudba delovnih mest slaba, pri čemer ni dovolj ponudbe predvsem za bolj izobražene in mlade iskalce zaposlitve, preveč pa je slabo plačanih delovnih mest. Premalo možnosti se pojavlja v razvojnih panogah in obrtnih dejavnostih.

Pričakovanja: Prebivalci pričakujejo povezovanje in sodelovanje med podjetji in šolami ter enoten portal s celovitim pregledom ponudbe delovnih mest v občini.

6.1.1.1.2 Ponudba stanovanj

Ocena 2,60 je druga najslabša v stebru gospodarstvo

Pripombe : prebivalci v največ primerih trdijo, da je premalo možnosti za nove gradnje. Opozarjajo na propadajoče stare hiše, ki bi jih lahko preuredili v stanovanja in na nerealne cene stanovanj , ki se pojavijo na trgu, kar posebej prizadene mlade družine.

Pričakovanja : Želeli bi si več večstanovanjskih hiš – blokov, investitorje naj bi privabila občina z ugodnimi pogoji. Predlagajo ureditev območja za gradnjo za Knifičevo ulico.

6.1.1.1.3 Izkoriščenost potenciala kmetijstva

Ocena 2,96 predstavlja najboljšo oceno v stebru gospodarstvo.

Pripombe : Premalo ponudbe zelenjave in vrtnin , premalo dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, slabo gospodarjenje z gozdom.

Pričakovanja : Večina prebivalcev si najbolj želi ureditve kmečke tržnice, ki bi delovala vsaj 2x mesečno. Priložnosti vidijo v več dopolnilnih dejavnostih na kmetijah, več predelave lesa, eko proizvodnji in skupni blagovni znamki lokalnih kmetijskih proizvodov, kar bi vodilo v povečano samooskrbo. Pričakujejo sodelovanje kmetij na vseh prireditvah v kraju.

6.1.1.1.4 Turistična ponudba

Kategorija, pri kateri je prišlo do največjega razhajanja ocen, saj so naključno izbrani prebivalci turistično ponudbo ocenili precej bolje (3,01), kot tisti na delavnicah (2,32).

Pripombe : Skupno mnenje obeh skupin prebivalcev je , da je za slabo oceno kriva nepovezanost deležnikov, ki bi lahko sodelovali v turistični ponudbi. Prebivalci najbolj pogrešajo več dobre gostinske oz. kulinarčne ponudbe in enodnevne in večdnevne turistične pakete.

Pričakovanja: boljša promocija in koordinacija dogodkov in aktivnosti. Bolje izkoristiti naravne danosti in povezati Pohorje z dolino in Dravo. Usposobiti lokalne turistične spremljevalce – vodnike.

Na delavnicah prebivalci odgovarjali tudi na sledeče teme v zvezi s turizmom – tabele št. 15 – 21 :

Tabela 16: Potencialne turistične zanimivosti občine Ruše

% odg.	TURISTIČNA, KULTURNA ALI DRUGA ZANIMIVOST V OBČINI RUŠE , KI BI JO BILO POTREBNO OBNOVITI OZ. NANJO OPOZORITI
35,5 %	Letni oder- obnova
13,0 %	Steklarna na Glažuti
11,3 %	Arheologija – izkopanine v Rušah
9,7 %	Glazerjeva rojstna hiša
9,7 %	Latinska šola
8,1 %	Kulturni dom v Rušah - obnova
8,1 %	Prva gimnazija v Rušah
6,5 %	Povezava do smučišč na Pohorju , nabrežje reke Drave, glažutarstvo,
4,8 %	Šumik – slap, pragozd, drča
3,2 %	Grad na Fali, Kaplanija
1,6 %	Tovarna vžigalic na Smolniku, kovačija jeklo, bunkerji iz I. svetovne vojne, rojstna hiša lekarnarja Franca Minarika, dograditev zunanjega bazena , obnova tribune stadiona, stavba stare šole – obnoviti in urediti muzej, galerijo., Rumlkukl – kulturni klub, dolina Lobnice, staro mestno jedro, Areh, pohodniške poti, Lamprehtova domačija – odkupiti in oddati za gostinsko dejavnost, Turški zid, vodni stolp, leseni kipi- organizirati forma vivo z referenčnimi avtorji

Tabela 17: Ljudski običaji v občini Ruše

% odg.	LJUDSKI OBIČAJ, KI JE ZA RUŠE NAJBOLJ ZNAČILEN
32,3 %	Ruška nedelja
17,7 %	Kresovanje
8,1 %	Martinovanje
6,5 %	Folklor
4,8 %	Nimamo značilnih običajev
1,6 %	Izdelava čebeljih panjev, kuhanje oglja, splavarstvo, holcarija, romarski turizem Pohorske šege in navade, postavljanje majskega drevesa, »šimfarija« in nepovezanost

Tabela 18: Najpopularnejše destinacije v občini Ruše

% odg.	KAM BI PELJALI GOSTA, KI PRIDE PRVIČ V RUŠE
35,5 %	Šumik
32,3 %	Letni oder
25,8 %	Cerkev
22,6 %	Športni park Ruše
16,1 %	Pohorje
4,8 %	Bazen
3,2 %	Dolina Lobnice, grad Fala, Areh
1,6 %	Zdravje, Glažuta Minarik, Uršankovo, Pod goroj, Martnica, čolnarna, knjižnica Ruše, Falski »tajht«, Pogačnik

Tabela 19: Najpopularnejši dogodki v Rušah

% odg.	KATERE DOGODKE BI PREDSTAVILI GOSTU V RUŠAH
54,8 %	Dogodke na letnem odru
27,4 %	Ruška nedelja
6,5 %	Kantfest
3,2 %	Kresovanje, dnevi športa,
1,6 %	Pohod na Martnico, Martinovanje, žegnanje, noč čarovnic, svetlice, veseli december, Trail Pohorje

Tabela 20: Najbolj priljubljena kulinarika

% odg.	KJE oz. KATERO KULINARIKO BI PRIPOROČILI GOSTU
30,1 %	Pohorski pisker
19,4 %	Gostilna Vernik
8,1 %	Kmečke dobrote
8,1 %	Ruški pisker
6,5 %	Gobje jedi (Šumik)
1,6 %	Domača gibanica, postrvi, Ruška sapa, grmada (pri Verniku), Pizzerija Plus, hotel Veter

Tabela 21: Zgodbe o Rušah

% odg.	KATERO ZGODBO V ZVEZI Z RUŠAMI BI Povedali GOSTU
19,4 %	O pohorskem bataljonu
16,1 %	O glažutah, steklarstvu na Pohorju (Minarik)
14,5 %	O TDR
6,5 %	O tovarni vžigalic
3,2 %	O življenju kovačev, zgodbo o romarjih v Ruško cerkev, o Glazerju
1,6 %	O univerzi, o Dolinškovi mami, o koloniji – barakarskem naselju, o nastanku Ruške cerkve, o nadvojvodi Janezu, o splavarjenju na Dravi, Pohorske pravljice (Jezernik), o življenju na Smolniku, o življenju gozdarjev

Tabela 22: Spominek iz Ruš

% odg.	KAJ BI GOSTU PODARILI KOT SPOMINEK IZ RUŠ
16,1 %	Med in izdelke iz medu (medico)
13,0 %	Lokalne kulinarične proizvode
9,7 %	Replike steklenih glažutarskih izdelkov, izdelke iz lesa (drča)
8,1 %	Knjigo Glazerjevih pesmi
6,5 %	Vino iz Ruških goric
1,6 %	Dimljeno postrv, bučno olje, ruško salamo, fotografije mesta fotografa Petra Zajfrida, poster, majico...

Če povzamemo najpogostejše odgovore, je v letu 2019 po mnenju prebivalcev najbolj priljubljena turistična destinacija v občini Ruše Šumik, najbolj priljubljen dogodek festival na letnem odru, najbolj priljubljena kulinarika pohorski pisker, najprepoznavnejša zgodba o pohorskem bataljonu in najbolj priljubljen spominek med oz. izdelki iz medu.

6.1.1.1.5 Ponudba storitev

Druga najboljša ocena v stebru gospodarstvo 2,89

Pripombe : v Rušah je ponudba zadovoljiva, v ostalih ponudbe storitev primanjkuje. Prebivalci želijo več in kvalitetnejše storitve. V Bistrici ob Dravi pogrešajo pošto, na Smolniku trgovino, v Rušah trgovino z oblačili in kozmetiko ipd. Omenjajo še premalo ponudbe domače umetnostne obrti in nekaterih obrtnih storitev (šiviljstvo, urarstvo, avtopralnica, trgovina z avto deli, papirnica...).

Pričakovanja : boljša informiranost o ponudbi storitev v občini

6.1.2 Ključni cilji in kazalniki v I. razvojnem stebru »GOSPODARSTVO«

Zastavljeni cilji v stebru »Gospodarstvo« so:

- povečevanje števila delovnih mest z višjo dodano vrednostjo v industriji, obrti, podjetništvu, kmetijstvu in turizmu
- razvoj turistične ponudbe in izkoriščenosti lokalnih potencialov, povečanje števila prenočišč in nočitev,
- povečan izkoristek kmetijskega potenciala s povečanjem števila tržnih dni in povečanjem števila kmetij z dopolnilno dejavnostjo in eko proizvodnjo,
- povečanje površine zazidanih obrtno industrijskih con,
- vzpostavitev sistema nagrajevanja inovativnosti.

Z vidika zadovoljstva prebivalcev bo v središču spremljanje zadovoljstva s ponudbo delovnih mest, turistično ponudbo, ponudbo kmetijskega sektorja, ponudbo storitev in ponudbo stanovanj. Izzivni cilj je povečati sedanje ocene prebivalcev na povprečno oceno 4,5 do leta 2030. Vpliv zadovoljstva prebivalcev na gospodarski kazalnik bo 55–odstoten.

Tabela 23: Cilji v stebru gospodarstvo

CILJI IN KAZALNIKI I. STEBER – GOSPODARSTVO	VIR	STANJE 2019	CILJ 2030	PONDER	SKRBNIK KAZALNIKA
ŠTEVILO NOČITEV V LETU	Občina	9518	13.000	10	Mojca Savicki
ŠTEVILO TURISTIČNIH POSTELJ V OBČINI	Občina	338	440	10	Mojca Savicki
ŠTEVILO POČIVALIŠČ ZA AVTODOME	Občina	1	2	1	Anton Gmeiner
ŠTEVILO REGISTRIRANIH KMETIJ Z DOPOLNILNO DEJAVNOSTJO	KGZ	11	15	5	Mojca Savicki
ŠTEVILO TRŽNIH DNI V LETU	Občina	0	24	10	Mojca Savicki
POVRŠINA ZAZIDANIH OBRTNO-INDUSTRIJSKIH CON (m2) NETTO TLRISNE POVRŠINE (OD 68,3 ha)	Občina	150.364	165.000	5	Barbara Ferlic
ŠTEVILO EKOLOŠKIH KMETIJ S CERTIFIKATI	KGZ	6	8	2	Mojca Savicki
ŠTEVILO NAGRAD ZA INOVATIVNOST (letno)	Občina	0	1	2	Truda Vene
OCENA ZADOVOLJSTVA PREBIVALCEV: I.STEBER SKUPAJ	A	2,72	4,50		Truda Vene
OCENA PONUDBE DELOVNIH MEST	A	2,47	4,50	10	
OCENA PONUDBE STANOVANJ	A	2,60	4,50	10	
OCENA IZKORIŠČENOSTI KMETIJSKEGA POTENCIALA	A	2,96	4,50	10	
OCENA TURISTIČNE PONUDBE V OBČINI	A	2,67	4,50	15	
OCENA PONUDBE MALEGA GOSPODARSTVA - STORITEV	A	2,89	4,50	10	

Viri zagotavljanja podatkov : - občina (občinska uprava – skrbnik kazalnika) ; - KGZ – kmetijsko gozdarska zbornica ; - A – anketa med prebivalci občine Ruše

Ključni kvantificirani cilji do leta 2030 predstavljajo osnovo za nastavitev kazalnikov za spremljanje uresničevanja strategije razvoja in so pripravljene v skladu s pričakovanji prebivalcev, obstoječih analiz in ocene strokovnih služb ter udeležencev na delavnicah.

S ponderjem je določen trenutni pomen posameznega kriterija in njegov vpliv na skupni agregatni kazalnik stebra Gospodarstvo.

6.1.3 Nabor možnih ukrepov in aktivnosti za doseganje zastavljenih ciljev

Na področju zasnove operativnih programov v stebru »Gospodarstvo« se izvedejo ukrepi, aktivnosti in projekti, ki bodo usmerjeni v uresničevanje vizije, ključnih kvantificiranih ciljev občine in povečevanja zadovoljstva prebivalcev občine Ruše.

Z vidika vizije okoljsko prijaznega gospodarstva, je potrebno stalno prilagajanje pričakovanih ciljev, standardov in vrednot v občini.

6.1.3.1 Področje industrije, podjetništva in obrti

❖ nove prostorske možnosti

▪ ureditev ITK infrastrukture, ustvarjanje pogojev za delo na domu
▪ analiza izkoriščenosti obstoječih zazidalnih površin
▪ prilagajanje občinskih prostorskih načrtov v okviru prostorskih in zakonskih možnosti
▪ stimulatívni razpisi prodaje oz. najema

❖ spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti

▪ pomembne informacije za vse podjetnike in tiste, ki to želijo postati, na enem mestu
▪ projekt »Klub prihodnosti«, ki organizira dogodke in sestanke, kjer se zberejo predstavniki industrije, obrti, kmetijstva in potrošnikov, da bi prepoznali sinergijske učinke gospodarske povezanosti in povečali vrednost poslovne lokacije občine ter vzpostavili izmenjavo informacij z lokalnimi in regijskimi podjetji in občinami, zaradi boljšega razumevanja kratko, srednje in dolgoročnih poslovnih načrtov in napovedi podjetij
▪ oblikovanje programov za zadržanje mladih talentov v občini
▪ nagrada občine Ruše (letna) za najboljše oz. najbolj inovativne produkte s področja obrti, storitev, industrije
▪ prisotnost predstavnikov občine in gospodarstva na sejmih in mednarodnih dogodkih, kjer opozorijo na kvaliteto poslovne lokacije občine
▪ spodbujanje projekta »družini prijazna delovna mesta«, ...
▪ „Zelena delavnica za obnovo dotrajanih predmetov..“
▪ opredelitev področij odličnosti v občini
▪ usklajevanje NRP z orodjem VIS Ruše

❖ finančne spodbude

▪ spodbude za razvoj malega gospodarstva
▪ olajšave za deficitarne storitve - opredelitev prioritet
▪ nagrade za raziskovalna dela na tematiko, ki koristi gospodarskemu razvoju občine Ruše

❖ mreženje, grozdenje, partnerstva, projekti

▪ povezovanje ponudbe obrti in podjetništva (analiza možnosti skupne blagovne znamke)
▪ ugodni najem poslovnih prostorov za mlada visokotehnološka podjetja
▪ obravnavanje in ogledi primerov dobrih praks doma in v tujini
▪ skupni izobraževalni programi in delavnice , programi usposabljanja za poslovni razvoj
▪ ustvarjanje verig proizvodov in storitev z večjo dodano vrednostjo na lokalni in regionalni ravni, delovanje v produkcijskem krogu
▪ program internacionalizacije
▪ spletna ponudba prostih delovnih mest v Rušah
▪ katalog možnih investicij v občini za potencialne investitorje (v več jezikih..)

❖ spodbujanje endogenih potencialov

▪ obrtni sejem – 1 ali 2 x letno (drobna obrt, storitvene dejavnosti, domača umetnostna obrt
▪ spodbujanje nastanka delovnih mest za vajence, pripravnike in počitniško delo

6.1.3.2 Področje kmetijstva

❖ kmetijski produkti

končni produkti z več dodane vrednosti (usmeritve, analize trga, spodbude..)
spodbude za lokalne in regijske blagovne znamke
spodbude za eko- in bio-produkcijo
specialitete regije – kakovost pred količino
komunikacija in informiranost potrošnikov (regionalni ambasadorji)
skupni razvoj meril za kakovost (notranji nadzor)

❖ Projekti v kmetijstvu

vzpostavitev tržnice kmetijskih izdelkov
analiza tržnih priložnosti (dnevna poraba prehrabmenih produktov na prebivalca)
projekt »vključitev kmetijstva v družbeno življenje« - vzpostaviti sistem sodelovanja in odpiranja kmetij
trgovina z domačimi produkti
stimulacije za povečano lokalno ponudbo vrtnin in sadja
spremljanje zadovoljstva občanov (letno in na kmetijah..)
konferenca na temo »izbira poklica za kmetovalce danes in v prihodnosti«
projekt : kultura, šport, turizem in kmetijstvo v povezani ponudbi

❖ turistične kmetije in dopolnilne dejavnosti na kmetijah

organiziranje strokovne pomoči »od ideje do registracije«
povezovanje ponudbe, promocija, trženje, označevanje, ...
tipična kulinarika , posebna specializirana ponudba (kmetije za družine z otroci, kmetije za druženje z živalmi, zdrave počitnice, invalidom prijazne kmetije, EKO izobraževalne in didaktične kmetije ipd.
izobraževanje udeležencev - delavnice prihodnosti

6.1.3.3 Področje turizma

❖ povezava celoletne turistične ponudbe v občini Ruše in regiji

vzpostavitev modela sodelovanja in upravljanja (plan prireditvev)
priprava programov povezane ponudbe
Promocija, komunikacija in informiranost (turistični časopis, e-informacije...)
motivacijski ukrepi za ponudnike
delavnice prihodnosti (udeleženci: turizem, gospodarstvo, šport, kmetijstvo, kultura..)

❖ ključne turistične prireditve s tendenco razvoja

opredelitev glede na: prepoznavnost, kompetentnost, tradicija ...
posodobitev priljubljenih tradicionalnih prireditvev
povezanost dogodkov v festival
opredelitev dogodkov na posebnih lokacijah v Rušah
prednost in podpora lokalnim potencialom na prireditvah
festival vseh društev občine Ruše – skupna prireditvev – vsako leto fokus na novo tematiko (voda, obrt, kultura, šport, tradicija, Pohorje...)

❖ prenočišča

nove prenočitvene kapacitete – nabor interesentov ponudbe in ustanovitev projektne podporne skupine
delavnice prihodnosti s potencialnimi ponudniki
uskladitev z razvojnim načrtom občine in regije

❖ novi programi in projekti

spodbude za razvoj gostinstva, nastanitvenih zmogljivosti in inovativnih turističnih produktov
strategija razvoja športnega in rekreativnega turizma v občini in regiji
projekt »zunanji bazen«
turistični paketi v času večjih prireditvev v Rušah in okolici
predavanja občanov na temo : »potujem – za Ruše opazujem« - primeri dobrih praks, ki bi jih lahko izkoristili v Rušah

tematske učne in sprehajalne poti : “ ustvarjanje razmerja z okoljem –posebne točke«
projekt: celoletna povezana ponudba za kolesarje, pohodnike, turiste, šolarje itd. (prilagojene poti za ciljne skupine, označene poti in predvideni časi ...)
projekt : “kreativni turizem “ (spoznavanje opuščeni obrti ipd...)
krožna kolesarska steza med naselji občine Ruše
izobraževanje za lokalne turistične vodnike in uvedba » turističnih spremljevalcev«
projekt : “ mitološki turizem med Pohorjem in Dravo “
projekt »Sejem lokalne letine in dobrot« (blagovna menjava, stara kmečka opravila ...)
Strategija za dolgoročno uspešnost turistične dejavnosti : »RAZVIJANJE TRŽNE NIŠE« in »Koliko turistov prenesejo Ruše ?«

6.1.3.4 Področje stanovanjske gradnje

privabljanje investitorjev za gradnjo večstanovanjskih objektov
po potrebi dopolnjevanje prostorskih načrtov občine
načrt urejanja zapuščenih objektov

spodbujanje gradnje energetsko varčnih objektov
partnerstva z lokalnim gospodarstvom

bivalna okolja za visokokvalificirano delovno silo in delo na domu
povečanje fonda neprofitnih stanovanj za mlade družine in deficitarne poklice

Pred vpeljavo aktivnosti in ukrepov v razvojnem stebru »Gospodarstvo«, je smiselno proučiti in uskladiti sinergijske učinke v ostalih razvojnih stebrih, kar bo omogočalo koordiniran in celovit pristop k uresničevanju vizije in ciljev.

6.2 II. Razvojni steber : » PROMET«

6.2.1 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev občine Ruše

V mesecu september in oktober 2019 so prebivalci občine Ruše na vodenih delavnicah oz. na intervjujih podajali svoje mnenje o stanju v stebru »promet«, ki zajema področje prometne infrastrukture, javne razsvetljave, telekomunikacij, zimskega vzdrževanja in povezanosti občine z javnimi prevoznimi sredstvi. Skupna povprečna ocena stebra promet je 3,50 in je druga najboljša med petimi razvojnimi stebri. Po mnenju prebivalcev so največje pozornosti v razvojnem stebru promet, potrebne lokalne ceste in pločniki.

6.2.1.1 Ocenjevane kategorije v razvojnem stebru »PROMET«

Ocena 1 – zelo slabo stanje ; 2 – slabo ; 3 – zadovoljivo ; 4 – dobro ; 5 – zelo dobro

Tabela 24: Ocene v razvojnem stebru PROMET

Ocenjevana kategorija	Ocena delavnice	Ocena naključno izbranih prebivalcev	SKUPNA OCENA
SKUPAJ II. steber	3,52	3,48	3,50
Lokalne ceste in ulice	2,69	3,24	2,97
Pločniki	2,95	3,26	3,11
Parkirišča	3,59	3,37	3,48
Kolesarske poti	3,83	3,84	3,84
Sprehajalne poti	3,59	3,53	3,56
Kažipot	3,49	3,54	3,52
Javna razsvetljava	3,80	3,53	3,67
Zimska služba	4,02	3,48	3,75
Dostopnost do telekomunikacij	3,82	3,56	3,69
Javni prevoz	3,44	3,48	3,46

6.2.1.1.1 Lokalne ceste in ulice

Ocena 2,97 predstavlja najslabšo oceno med 10 kategorijami v II. razvojnem stebru promet.

Pripombe in pričakovanja : Prebivalci največkrat omenjajo potrebo bo boljši ureditvi cest v smeri Pohorja: ceste proti Šumiku, pot na Areh, ceste na Glažuti in cesto proti Osankarici. V dolini opozarjajo na slabo stanje sledečih lokacij : ulica Ruške čete, preozka cesta v Log, mali Beograd, blokovsko naselje, cesta na Martnico, Grizoldova ulica, Trdinova ulica, odsek Črešnar, Glazerjeva ulica, Jamnikova ulica, ulica pohorskega bataljona in Toledova ulica. Nezadovoljstvo izražajo še nad neustreznim tlakovanjem z granitnimi kockami in opozarjajo na cesto ob Mlinščici pod hribom v Bistrici ob Dravi, ki ne prenese frekvence prometa in je nevarna za pešce.

6.2.1.1.2 Pločniki

Urejenost pločnikov so prebivalci ocenili z oceno 3,11.

Pripombe in pričakovanja : nezadovoljivo stanje v smeri Maribora ob glavni cesti. V Logu ni urejenih pločnikov , želeli bi si še ureditev na lokaciji stari Geberit – Fala, na Glazerjevi ulici, pokopališče – Lobnica, na poti na Smolnik, in do doma krajanov v Bezeni. Potrebne bi bile tudi prilagoditve za invalide.

6.2.1.1.3 Parkirišča

Urejenost parkirišč so prebivalci ocenili z dobro oceno 3,48.

Pripombe in pričakovanja : največ prebivalcev smatra, da je parkirišč za domačine dovolj, predlagajo pa vzpostavitev peš cone v centru. Potrebno bi bilo asfaltirati površino pri pošti, urediti parkirišča na Mariborski cesti in na Šumiku. Pomanjkanje parkirišč prebivalci zaznavajo le v času, ko v Rušah potekajo večje prireditve.

6.2.1.1.4 Kolesarske poti

Prebivalci občine Ruše kolesarske poti ocenjujejo z najboljšo oceno v stebru promet- 3,84.

Pripombe in pričakovanja: večina sodelujočih občanov si želi urejene kolesarske poti na relaciji Ruše – Limbuš. Pozdravljajo ureditev kolesarske poti ob Dravi, pričakujejo pa boljše označitev in več storitev ob kolesarskih poteh (manj birokratskih ovir za potencialne ponudnike..).

6.2.1.1.5 Sprehajalne in tematske poti

Ocena prebivalcev za to kategorijo znaša 3,56.

Pripombe in pričakovanja : največ prebivalcev pričakuje ureditev sprehajalnih poti v zadravju. Večina obstoječih sprehajalnih in tematskih poti je slabo vzdrževana in promovirana. Na Bezenski poti ob gozdu manjkajo klopi in osvetlitev, predlagajo pa še ureditev na lokacijah Podgoroj, dolina Lobnice, Bistrica – Tobi, ob kolesarski stezi in označitev poti Dobnikov križ – dostop do slapa Šumik.

6.2.1.1.6 Kažipoti in označbe

Relativno zadovoljivo stanje na tem področju so prebivalci ocenili z oceno 3,52.

Pripombe in pričakovanja : v zadnjem času se po mnenju sodelujočih stanje izboljšuje. Potrebno bi bilo obnoviti prometno in turistično signalizacijo na Ruškem Pohorju in v zadravju. Slabo je označena pot do slapa Šumik, lahko bi postavili več informacijskih tabel. Prebivalci opozarjajo tudi na pojave vandalizma – uničene table.

6.2.1.1.7 Javna razsvetljava

Ocena prebivalcev 3,67.

Pripombe in pričakovanja: v Rušah je stanje dobro, v ostalih krajih bi lahko bilo bolje urejeno. Prebivalci opozarjajo na pogoste okvare , ponekod pa celo na potratnost. Pričakovanja so, da se javna razsvetljava uredi še ob kolesarski poti, za pokopališčem proti Mucovi pečini, na Šprengovi ulici, v gasilski ulici, na Trdinovi in Grizoldovi ulici.

6.2.1.1.8 Zimska služba

Delovanje zimske službe prebivalci ocenjujejo za zadovoljivo z drugo najvišjo oceno v stebru 3,75.

Pripombe in pričakovanja: največ sodelujočih se je odločilo za pohvalo režijskemu obratu, ki dobro skrbi za delovanje zimske službe saj se problemi pojavijo le občasno. Posebej so z zimsko službo zadovoljni tudi v Bistrici ob Dravi. V Rušah pričakujejo boljše vzdrževanje okoli športnega parka Ruše in več samoiniciative občanov.

6.2.1.1.9 Telekomunikacije

Dostopnost do telekomunikacij prebivalci ocenjujejo z oceno 3,69.

Pripombe in pričakovanja : največ pripomb prebivalcev gre na račun slabe pokritosti signala na Pohorju in pomanjkanje konkurence med ponudniki.

6.2.1.1.10 Javni prevoz

Javni prevoz spada z oceno 3,46 med najslabše ocenjene kategorije v stebru promet.

Pripombe in pričakovanja : prebivalci občine Ruše izražajo nezadovoljstvo predvsem z dostopnostjo do javnega prevoza v smeri Maribora , ki najbolj peša ob vikendih. Povezave z vlakom so preredke, občasno tudi netočne , cene prevozov pa previsoke. Slaba je povezanost v smeri Selnice , pogrešajo pa tudi lokalni taksi. Ob vikendih bi lahko vzpostavili povezavo z Arehom.

6.2.2 Ključni cilji in kazalniki v II. razvojnem stebru »PROMET«

Zastavljeni cilji v II. razvojnem stebru »promet« se v največji meri odražajo v urejanju cestne infrastrukture, ki naj bi do leta 2030 dosegla skoraj 100 % pokritost z asfaltom. Nadaljevalo se bo z urejanjem lastništva na občinski cestni infrastrukturi in z rekonstrukcijo poškodovanih vozišč. Posebne pozornosti bodo deležni pločniki in javna parkirna mesta, povečala se bo dolžina urejenih kolesarskih poti in urejale se bodo sprehajalne in tematske poti.

Z vidika zadovoljstva prebivalcev s prometno infrastrukturo v občini Ruše, bo v središču spremljanje ocen z izzivnim ciljem, da se do leta 2030 doseže 90 % možne ocene pri vseh kazalnikih . Vpliv ocen zadovoljstva prebivalcev na prometni kazalnik bo 55–odstoten.

Tabela 25: Cilji in kazalniki steber : "PROMET"

CILJI IN KAZALNIKI II. STEBER – PROMET	VIR	STANJE 2019	CILJ 2030	PONDER	SKRBNIK KAZALNIKA
DOLŽINA ASFALTIRANIH OBČINSKIH CEST (km)	O	42,5	47	10	Anton Gmeiner
DOLŽINA LASTNIŠKO NEUREJENIH OBČINSKIH CEST (km)	O	5	0	5	»
DOLŽINA REKONSTRUIRANIH OBČINSKIH CEST (km)	O	0	3,0	5	»
DOLŽINA UREJENIH PLOČNIKOV (km)	O	16	30	10	»
DOLŽINA UREJENIH KOLESARSKIH POTI (km)	O	5	7	5	»
ŠTEVILO JAVNIH PARKIRNIH MEST	O	350	450	5	»
DOLŽINA SPREHAJALNIH IN TEMATSKIH POTI (km)	O	10	15	5	»
OCENA ZADOVOLJSTVA PREBIVALCEV : II. STEBER SKUPAJ	A	3,50	4,50		Truda Vene
OCENA UREJENOSTI LOKALNIH CEST IN ULIC	A	2,97	4,50	10	
OCENA UREJENOSTI PLOČNIKOV	A	3,11	4,50	5	
OCENA UREJENOSTI PARKIRIŠČ	A	3,48	4,50	5	
OCENA UREJENOSTI KOLESARSKIH POTI	A	3,84	4,50	5	
OCENA SPREHAJALNIH IN TEMATSKIH POTI	A	3,56	4,50	5	
OCENA SIGNALIZACIJE – KAŽIPOTI IN OZNAČBE	A	3,52	4,50	5	
OCENA JAVNE RAZSVETLJAVE	A	3,67	4,50	5	
OCENA DELOVANJA ZIMSKE SLUŽBE	A	3,75	4,50	5	
OCENA DOSTOPNOSTI DO TELEKOMUNIKACIJ	A	3,69	4,50	5	
OCENA JAVNEGA PREVOZA	A	3,46	4,50	5	

Vir zagotavljanja podatkov : O – občinska uprava ; skrbnik kazalnika ; A – anketa med prebivalci občine Ruše

Ključni kvantificirani cilji do leta 2030 predstavljajo osnovo za nastavitev kazalnikov za spremljanje uresničevanja strategije razvoja in so pripravljene v skladu s pričakovanji prebivalcev, obstoječih analiz in ocene strokovnih služb občine.

Stanje cestno prometne infrastrukture v občini Ruše 2019 (Vir: Ministrstvo za promet RS):

Skupaj ceste : 103,431 km

Skupaj občinske ceste : 85,284 km

Skupaj državne ceste: 18,147 km

6.2.3 Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev

Na področju II. razvojnega stebra »Promet«, se izvedejo ukrepi in projekti, ki bodo usmerjeni v uresničevanje vizije in kvantificiranih ciljev občine Ruše do leta 2030.

Stalno spremljanje zadovoljstva prebivalcev bo dodatno usmerjalo aktivnosti občine v stebru »promet« s ciljem, da se stanje zadovoljstva povečuje do izzivnega cilja - povprečne ocene 4,5 pri vseh opazovanih kategorijah.

❖ občinske ceste

prilagoditev NRP prioritetam, pričakovanjem občanov in viziji razvoja občine
dolgoročna strategija rekonstrukcije cest, ulic in mostov
ureditev lastništva na občinskih cestah
program urejanja bankin na občinskih cestah
transparentna merila za vzdrževanje cest
projekti za umiritev prometa
vzpostavitev partnerstev, pozornost na možnosti sofinanciranja iz državnih in EU virov

❖ pločniki, bankine, sprehajalne poti

dolgoročni program ureditve bankin, pločnikov in sprehajalnih poti
zagotavljanje varnosti uporabnikov
analiza ustreznosti obstoječih pločnikov
upoštevanje kriterijev »družini prijazno okolje«
kriteriji uporabe in vzdrževanja
vzpostavitev mreže urejenih sprehajalnih in tematskih poti
enotno označevanje, urbana oprema, info table

❖ kolesarske steze

krožna kolesarska pot med vasmi občine Ruše
uskladitev NRP z vizijo razvoja in prioritetami prebivalcev
enotno označevanje kolesarskih poti, varnost, promocija , urbana oprema
storitve ob kolesarskih poteh

❖ javna razsvetljava

spremljanje energetske učinkovitosti
obravnavanje prioritet, usmeritev in predlogov občanov
sodelovanje v projektih »eko-partnerstev«

❖ javna parkirišča

analiza mirujočega prometa v centru Ruš in krajevnih središčih
dolgoročni program urejanja novih javnih parkirnih mest
obravnava in merjenje zadovoljstva občanov

❖ kažipoti in označevanje

načrt vseh lokacij za postavitev kažipotov in označb
enoten pristop oblikovanja »lokalne signalizacije«
prioritete ureditve in partnerstva z zainteresiranimi subjekti
obravnava in merjenje zadovoljstva občanov

❖ vzdrževanje

določitev transparentnih standardov vzdrževanja
objava razporeda funkcioniranja zimske službe
vzpostavitev režima povratnih informacij in zadovoljstva občanov

❖ dostopnost do interneta, TV in telefonskega signala

projekt »javno brezžično omrežje«
pokritost signala mobilnega omrežja na celotnem teritoriju občine
optično omrežje, kabelski sistem, javne e-točke
informiranje, e-izobraževanje odraslih

❖ javni prevoz

načrt urejanja avtobusnih postajališč
spodbuda za ponudbe privatnega sektorja
projekt »prostofer«

Pred vpeljavo operativnih programov in ukrepov, projektni vodja stebra »promet« preuči in uskladi sinergijske učinke v ostalih razvojnih stebrih, kar bo omogočalo koordiniran in celovit pristop k uresničevanju vizije in ciljev.

6.3 III. Razvojni steber : »OKOLJE«

6.3.1 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev občine Ruše

V mesecu september in oktober 2019 so prebivalci občine Ruše na vodenih delavnicah oz. na intervjujih podajali svoje mnenje o stanju v stebru »okolje«, ki zajema področja : urejenosti javnih površin, sistema ravnanja z odpadki, oskrbo s pitno vodo, odvajanje odpadnih voda, čistosti potokov rek in jezer kakovosti zraka, stanje hrupa, urejenost pokopališč, prostorsko planiranje in vključenost občanov v urejanje okolja. Prebivalci so stebru okolje prisodili skupno povprečno oceno 3,35. Obe skupini sodelujočih prebivalcev, v razvojnem stebru okolje prepoznava, kot večji problem izgradnjo kanalizacije in čistilnih naprav ter vključenost občanov v urejanje okolja.

6.3.1.1 Ocenjevale kategorije v razvojnem stebru »OKOLJE«

Tabela 26: Ocene v razvojnem stebru "OKOLJE"

Ocenjevana kategorija	Ocena delavnice	Ocena naključno izbranih prebivalcev	SKUPNA OCENA
SKUPAJ III. steber	3,33	3,37	3,35
Urejenost javnih površin	3,64	3,49	3,57
Ravnanje z odpadki	3,10	3,31	3,21
Oskrba z vodo	3,86	3,76	3,81
Kanalizacija in čistilna naprava	2,76	3,28	3,02
Čistost potokov in jezer	3,05	3,27	3,16
Kakovost zraka	3,36	3,48	3,42
Stanje hrupa	3,61	3,38	3,50
Urejenost pokopališč	3,64	3,59	3,62
Vključenost občanov	3,00	2,98	2,99
Prostorski plan občine	3,28	3,15	3,22

6.3.1.1.1 Urejenost javnih površin

Ocena 3,57 je tretja najboljša ocena v stebru okolje.

Pripombe in pričakovanja : pohvala za režijski obrat, ki skrbi za urejenost javnih površin. Prebivalci pričakujejo še več zasaditve rož na javnih površinah, boljše izkoriščenost parka pri pokopališču, primerno ureditev v blokovskem naselju in okolici občinske hiše. Opozarjajo še na občasno neuskklajenost izvajalcev in pomanjkanje komunalnih delavcev.

6.3.1.1.2 Ravnanje z odpadki

Povprečna ocena prebivalcev : 3,21

Pripombe in pričakovanja : največ sodelujočih v projektu opozarja na slabo ozaveščenost prebivalcev, prisotnost črnih odlagališč v naravi, premalo ekoloških otokov, prepolne kontejnerje v centru in premajhno frekvenco odvozov odpadkov. V Logu si želijo ureditev betonskih podlag za zabojnike, več smetnjakov pa na Glazerjevi.

6.3.1.1.3 Oskrba s pitno vodo

Zelo zadovoljivo stanje na področju oskrbe z vodo pomeni najboljšo oceno v stebru okolje 3,81.

Pripombe in pričakovanja : večina prebivalcev je zelo zadovoljna z oskrbo s pitno vodo. Posamezniki opozarjajo na občasno prisotnost klora, azbestne cevi in previsoke prispevke za obremenjevanje okolja. Predlog : bolje izkoristiti pohorske izvire.

6.3.1.1.4 Kanalizacija in čistilna naprava

Povprečna ocena : 3,02

Pripombe in pričakovanja : večina ljudi si želi, da bi projekt izgradnje kanalizacije in čistilne naprave čimprej zaključili. Nekaterim se zdijo stroški priklopa previsoki.

6.3.1.1.5 Čistost potokov in jezer

Ocena prebivalcev : 3,16

Pripombe in pričakovanja : sodelujoči prebivalci opozarjajo na zamuljeno reko Dravo in neurejene brežine Rušice in Lobnice . Posamezniki predlagajo ureditev lesenih poti okoli vodnih površin. V Logu opozarjajo na kanalizacijo zgornjega dela naselja, ki je speljana v potok.

6.3.1.1.6 Kakovost zraka

Povprečna ocena : 3,42

Pripombe in pričakovanja : največ prebivalcev moti občasno kurjenje odpadkov in uporaba neustrezne kurjave v zimskem času. Občasno je slabša kakovost zraka v bližini TDR – potrebno bi bilo bolje kontrolirati izpuste nekaterih podjetij.

6.3.1.1.7 Stanje hrupa

Povprečna ocena : 3,50

Pripombe in pričakovanja : občasno je moteč hrup le ob glavni cesti zaradi prometa, ki bi se lahko usmeril v industrijsko cono. Ob vikendih je moteč tudi hrup motorjev na Pohorju.

6.3.1.1.8 Urejenost pokopališč

Druga najboljša ocena v stebru okolje : 3,62

Pripombe in pričakovanja : vežice in pokopališča so v glavnem lepo urejena. Potrebno bi bilo tlakovati glavne poti, zasaditi več cipres , urediti ograjo , postaviti nekaj klopi in svečo-mat ter urediti čiščenje pokopališča. Moteč je plevel in zapuščeni grobovi.

6.3.1.1.9 Vključenost občanov v urejanje okolja

Prebivalci so najslabšo oceno v stebru okolje pripisali lastni vključenosti v urejanje okolja : 2,99.

Pripombe in pričakovanja : Ena skupna čistilna akcija na leto je premalo. Premajhna ozaveščenost občanov – potrebno bi jim bilo predstaviti projekt urejanja okolja. Pričakuje se večja aktivnost turističnega društva , boljše vključevanje stanovalcev blokov in več spodbud –nagrada in priznanj oz. javnih kritik.

6.3.1.1.10 Prostorski plan občine

Povprečna ocena : 3,22

Pripombe in pričakovanja : največ sodelujočih občanov smatra, da je v obstoječem prostorskem planu premalo možnosti za individualno stanovanjsko gradnjo. Opozarjajo na predolge postopke sprememb – želeli bi si mestnega urbanista.

6.3.2 Ključni cilji in kazalniki v III. razvojnem stebru »OKOLJE«

Ključni kvantificirani cilji do leta 2030 predstavljajo osnovo za nastavitev kazalnikov za spremljanje uresničevanja strategije razvoja in so pripravljene v skladu s pričakovani prebivalcev, obstoječih analiz in ocene strokovnih služb občine.

Zastavljeni cilji sledijo usmeritvam EU in nacionalne strategije na področju okolja. Največji pudarek bo na investicijskem programu urejanja kanalizacije in čistilnih naprav. Do leta 2030 se pričakuje 98 % priključenost hiš na ČN in v organiziran odvoz odpadkov. Zmanjševali bomo energetske porabe na vseh nivojih, s postavitvijo električnih polnilnic pa spodbujali trajnostno mobilnost. Na področju energetike pričakujemo povečan izkoristek obnovljivih virov energije, kar bomo pričeli spremljati takoj, ko bo to mogoče. V skladu z okoljsko uredbo bomo zamenjali tudi neustrezne svetilke javne razsvetljave.

Ob povečani participaciji občanov v dejavnostih okoljskega stebra se pričakuje tudi povečanje ocene zadovoljstva na povprečno oceno 4,5, kar bo imelo **53 %** vpliv na stanje okoljskega kazalnika.

Tabela 27: Cilji in kazalniki v stebru OKOLJE

CILJI IN KAZALNIKI : III. STEBER – OKOLJE	VIR	STANJE 2019	CILJ 2030	PONDER	SKRBNIK KAZALNIKA
% VKLJUČENIH HIŠ NA JAVNI VODOVOD	O	94	95	10	Saša Ajd
% PRIKLJUČENIH HIŠ NA ČN	O	19	98	15	»
% VKLJUČENOSTI GOSPODINJSTEV V ORGANIZIRAN ODVOZ ODPADKOV	O	87	98	10	»
ENERGETSKA UČINKOVITOST JAVNE RAZSVETLJAVE (PORABA V KWH / PREBIVALCA)	O	60	44,5	5	»
ENERGETSKA UČINKOVITOST JAVNIH OBJEKTOV (PORABA V KWH)	O	3.331.171	2.000.000	5	»
ŠTEVILO POSTAJ ELEKTRIČNIH POLNILNIC	O	3	6	2	»
OCENA ZADOVOLJSTVA PREBIVALCEV : III. STEBER SKUPAJ	A	3,35	4,50		Truda Vene
OCENA UREJENOSTI JAVNIH POVRŠIN	A	3,57	4,50	5	
OCENA RAVNANJA Z ODPADKI	A	3,21	4,50	5	
OCENA OSKRBE Z VODO	A	3,81	4,50	3	
KANALIZACIJA IN ČISTILNE NAPRAVE	A	3,02	4,50	10	
ČISTOST POTOKOV IN JEZER	A	3,16	4,50	7	
OCENA KAKOVOSTI ZRAKA	A	3,42	4,50	3	
OCENA STANJA HRUPA V OBČINI	A	3,50	4,50	3	
OCENA UREJENOSTI POKOPALIŠČ V OBČINI	A	3,62	4,50	5	
OCENA VKLJUČENOSTI OBČANOV V UREJANJE OKOLJA	A	2,99	4,50	7	
OCENA PROSTORSKEGA PLANA OBČINE	A	3,22	4,50	5	

Viri zagotavljanja podatkov : O – občinska uprava: skrbnik kazalnika A – anketa med prebivalci občine Ruše

6.3.3 Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev

Na področju OP Okolje se v občini Ruše izvedejo ukrepi in projekti po področjih, ki bodo usmerjeni v uresničevanje vizije s cilji, ki so v skladu z okoljskimi standardi EU. V ospredju bo trajnostni razvoj s ciljem maksimalne priključenosti gospodinjstev na kanalizacijo in čistilne naprave ter v sistem organiziranega odvoza in ločevanja odpadkov. Pozornost bo namenjena ustrezni frekvenci odvozov, urejenosti javnih površin, ureditvi okolice potokov in jezer ter odstranjevanju in sanaciji divjih odlagališč.

❖ vzdrževanje javnih površin

načrt ureditve in vzdrževanja javnih površin (opredelitev standardov)
vzpostavitev sistema odgovornosti in izvajanje nadzora
načrt revitalizacije propadajočih in spomeniško zaščitenih objektov
program postavitve urbane opreme na javnih površinah
izobraževalni in motivacijski projekti ozaveščanja ljudi – medgeneracijske delavnice
načrt prazničnih krasitev krajevnih središč
informiranost, javne pohvale, graje, sankcije
spremljanje in obravnavo ocen zadovoljstva občanov

❖ ravnanje z odpadki

prilagodljivost frekvence odvozov odpadkov
standard ureditve ekoloških otokov in kontinuiran proces ločenega zbiranja odpadkov
ureditev centra za gradbene odpadke
projekt energetskega izkoriščanja odpadkov
informiranje, izobraževanje in motivacijski projekti za mlade

❖ ravnanje z odpadno vodo – kanalizacija in ČN

dokončanje kanalizacijskega omrežja in priključkov na ČN
nadzor in merjenje zadovoljstva uporabnikov
ohranjanje biodiverzitete
informiranje in izobraževanje
kontrola uporabe pesticidov in gnojil

❖ vodooskrba

načrt izvajanja hišnih priklopov
nabor in zaščita lokalnih vodnih virov
prioritete in načrt izgradnje novih sistemov in uskladitev v NRP
načrt obnove zastarelih sistemov
izobraževalni in motivacijski projekti o racionalni porabi vode

❖ projekti varovanja okolja

stimuliranje razvoja inovativnih oblik varovanja okolja
strategija zmanjševanja onesnaževanja, nadzora in ukrepov
načrt urejanja brežin rek in potokov
projekti za blažitev posledic klimatskih sprememb
sistem ukrepov v primeru naravnih nesreč

❖ projekti za zmanjševanje porabe energije

energetska obnova javnih stavb
nagrajevanje raziskovalnih projektov za povečanje učinkovitosti energetske rabe
izobraževalni in informativni projekti - spremljanje primerov dobrih praks
vzpostavljanje partnerstev - vključevanje podjetništva in industrije
izračun »energetskega potenciala« v občini
motivacijski projekti za gospodinjstva
projekt »modri dežnik« (enostavne in razumljive informacije za gospodinjstva na vseh javnih prireditvah)

❖ prilagajanje občinskega prostorskega načrta

transparentni postopki sprememb in ustrezna komunikacija z občani
analiza izkoriščenosti potenciala v turizmu, kmetijstvu in podjetništvu
uskladitev z vizijo in vrednotami prebivalcev

Pred vpeljavo operativnih programov in ukrepov projektni vodja stebra »okolje« preuči in uskladi sinergijske učinke v ostalih razvojnih stebrih, kar bo omogočalo koordiniran in celovit pristop k uresničevanju vizije in ciljev. Z vidika vizije in usklajenosti z EU politikami, je odnos do okolja ena od prioritarnih nalog tako gospodarstva kot prebivalcev.

6.4 IV. Razvojni steber »IZOBRAŽEVANJE«

6.4.1 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev občine Ruše

V mesecu september in oktober 2019 so prebivalci občine Ruše na vodenih delavnicah oz. na intervjujih podajali svoje mnenje o stanju v stebru »izobraževanje«, ki zajema področja materialnih pogojev v otroškem varstvu in izobraževalnih programih, ustreznosti izobraževalnih vsebin, vključenosti šol in vrtcev v družbeno življenje kraja in ocena vsebin za starejše občane. Prebivalci so bili enotni in stebru izobraževanje prisodili skupno povprečno oceno 3,38.

Tabela 28: Ocene IV. steber IZOBRAŽEVANJE

Ocenjevana kategorija	Ocena delavnice	Ocena naključno izbranih občanov	SKUPNA OCENA
SKUPAJ IV. steber	3,37	3,38	3,38
Objekti osnovnih šol	3,50	3,53	3,52
Objekti vrtcev	3,52	3,57	3,55
Ustreznost vsebin	3,43	3,42	3,43
Vključenost v življenje kraja	3,56	3,23	3,40
Vsebine za starejše občane	2,83	3,14	2,99

6.4.1.1 *Objekti osnovnih šol*

Ocena prebivalcev : 3,53

Pripombe in pričakovanja : Največ prebivalcev pričakuje obnovo najstarejšega dela osnovne šole v Rušah in povečanje števila parkirišč. Nekateri opozarjajo na neustrezen dostop za invalide, potrebo po obnovi igrišča, želeli bi več računalniške in glasbene opreme in obnovo telovadnice in kuhinje.

6.4.1.2 *Objekti otroških vrtcev*

Ocena prebivalcev : 3,55

Pripombe in pričakovanja : Pohvale za lepo obnovljena vrtca. Želeli pa bi si več zunanjih površin in igral, več možnosti za parkiranje in telovadnico v Bistrici ob Dravi.

6.4.1.3 *Ustreznost vsebin v vrtcih in šolah*

Ocena prebivalcev : 3,43

Pripombe in pričakovanja : le posamezniki so se opredeljevali na to temo in izpostavili skromne rezultate učencev na nacionalnem preverjanju. Želeli bi si več »življenjskih vsebin«, ki olajšajo življenje, več raziskovalnih programov in domovinske vzgoje. Ne zapostaviti teme kot so zgodovina in tradicija v Rušah, klimatske spremembe, kmetijstvo in gozdarstvo. Pričakujejo tudi več udeležbe na raznih tekmovanjih – ne zgolj športnih.

6.4.1.4 *Vključenost šol in vrtcev v življenje kraja*

Ocena prebivalcev : 3,40

Pripombe in pričakovanja : Največ prebivalcev opozarja na neizkoriščen potencial znanja učiteljev, ki bi se lahko bolje in več vključevali v delovanje društev izven svojega delovnega časa – pri novih zaposlitvah bi morali dati prednost domačinom. Sodelovanje na prireditvah v kraju je sicer dobro, želeli bi še več sodelovanja s starostniki.

6.4.1.5 *Izobraževalne vsebine za starejše občane*

Ocena prebivalcev : 2,99

Pripombe in pričakovanja : Večina prebivalcev se ni opredeljevala v zvezi z vsebinami za starejše zaradi pomanjkanja informacij. Starejši prebivalci bi si želeli več izobraževalnih vsebin s področja modernih komunikacij. Zadovoljni so z zdravstvenimi vsebinami in možnostmi, ki se ponujajo v delovnem centru. Premalo je še povezovanja z mladimi in šolo, potrebno pa bi bilo vzpodbuditi in povečati interes med starejšimi .

6.4.2 *Ključni cilji in kazalniki v IV. razvojnem stebru »IZOBRAŽEVANJE«*

Zastavljeni cilji v IV. razvojnem stebru »izobraževanje« se v največji meri odražajo v izboljševanju pogojev delovanja v otroških vrtcih in šolah. Povečevale se bodo notranje in zunanje površine s čemer bo povečano tudi število mest. Razpisale se bodo nagrade za dela , ki bodo lahko koristila razvoju občine, spodbujali pa se bodo tudi novi izobraževalni programi za starejše.

Z vidika zadovoljstva prebivalcev bo v središču spremljanje ocen zadovoljstva z materialnimi pogoji , izobraževalnimi vsebinami in vključenosti v življenje kraja z izzivnim ciljem, da se do leta 2030 doseže 90 % možne ocene pri vseh kazalnikih . Vpliv ocen zadovoljstva prebivalcev na skupni kazalnik stebra izobraževanje bo 55–odstoten.

Tabela 29: Cilji in kazalniki v IV. razvojnem stebru "IZOBRAŽEVANJE"

CILJI IN KAZALNIKI IV. STEBER – VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE	VIR	STANJE 2019	CILJ 2030	PONDER	SKRBNIK KAZALNIKA
NOTRANJE POVRŠINE V OTROŠKIH VRTCIH (v m2)	OŠ Ruše	441	593	10	Truda Vene
ZUNANJE POVRŠINE OTROŠKIH VRTCEV (v m2)	OŠ Ruše	3.467	4.307	10	»
ŠTEVILO MEST V OTROŠKIH VRTCIH V OBČINI	OŠ Ruše	201	256	10	»
ŠTEVILO RAZPISANIH NAGRAD ZA DELA NA TEMATIKO OBČINE (sem. naloge, dipl., mag. in dr. dela – letno)	O	0	2	10	»
ŠTEVILO IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV ZA STAREJŠE V MEDGENERACIJSKEM CENTRU in OŠ (letno)	O	0	3	5	»
OCENA ZADOVOLJSTVA PREBIVALCEV – IV. STEBER SKUPAJ	A	3,38	4,50		Truda Vene
OCENA MATERIALNIH POGOJEV V OTROŠKIH VRTCIH	A	3,55	4,50	10	
OCENA MATERIALNIH POGOJEV V OSNOVNIH ŠOLAH	A	3,52	4,50	10	
OCENA USTREZNOSTI IZOBRAŽEVALNIH VSEBIN	A	3,43	4,50	10	
OCENA VKLJUČENOSTI ŠOL IN VRTCEV V ŽIVLJENJE KRAJA	A	3,40	4,50	15	
OCENA IZOBRAŽEVALNIH VSEBIN ZA STAREJŠE OBČANE	A	2,99	4,50	10	

Vir zagotavljanja podatkov : O – občinska uprava : skrbnik kazalnika ; OŠ Ruše – osnovna šola Ruše

Ključni kvantificirani cilji do leta 2030 predstavljajo osnovo za nastavitev kazalnikov za spremljanje uresničevanja strategije razvoja in so pripravljene v skladu s pričakovanji prebivalcev, obstoječih analiz in ocene strokovnih služb občine.

6.4.3 Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev

Na področju OP Izobraževanje se izvedejo aktivnosti in ukrepi, ki bodo usmerjeni v uresničevanje vizije in ciljev občine Ruše do leta 2030. Ob pričakovanem povečanju števila prebivalcev se bo povečal tudi vpis otrok v vrtce in osnovne šole na območju občine. Z investicijskimi in vzdrževalnimi posegi se bodo še izboljšali pogoji dela v vrtcih in šolah. Spodbujale se bodo nove vsebine tako za otroke kot odrasle.

Z vpeljavo ustreznih »lokalnih« vsebin in povečanim medsebojnim sodelovanjem v smislu vključenosti v družbeno življenje kraja se pričakuje postopno povečevanje ocene zadovoljstva občanov, katerih letna ocena bo imela **55 %** vpliv na kazalnik stebra izobraževanje.

❖ materialni pogoji

načrt investicij, obnove in razširitve zunanjih in notranjih površin
analiza energetske potratnosti objektov
analiza zagotavljanja varnosti otrok, zaposlenih in staršev
načrt ureditve parkiranja za zaposlene in goste

❖ čas obratovanja

prilagajanje razmeram v občini - redna analiza potreb
ocena možnosti dodatne ponudbe varstva otrok

❖ vsebina dela in vključenost v življenje lokalne skupnosti

sofinanciranje usklajenih fakultativnih vsebin
projekti popoldanskih tematskih delavnic z občani
inovativni turistični, kulturni, športni in okoljski projekti
projekt »eko proizvodi iz domačega okolja za šolske kuhinje«

motivacijski projekti prostovoljne pomoči
medgeneracijski projekti – npr. projekt: »družini prijazna občina«
projekti obnavljanja tradicij in raziskovanja zgodovine
medkrajevno in regijsko povezovanje – skupni projekti
sodelovanje v projektu: »potujem in za Ruše opazujem«
strategija zagotavljanja varnosti v vrtcih in šolah

❖ programi za starejše občane

nabor in izbor aktivnosti in vsebin
vklučitev v medgeneracijski projekt »družini prijazna občina«
e- izobraževalni tečaji
ogledi in predavanja o primerih dobre prakse

Pred vpeljavo operativnih programov in ukrepov projektne vodja stebra izobraževanje preuči in uskladi sinergijske učinke v ostalih razvojnih stebrih, kar bo omogočalo koordiniran in celovit pristop k uresničevanju vizije in ciljev.

6.5 V. razvojni steber : »KVALITETA ŽIVLJENJA«

6.5.1 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev

V mesecu september in oktober 2019 so prebivalci občine Ruše na vodenih delavnicah oz. na intervjujih podajali svoje mnenje o stanju v stebru »kvaliteta življenja«, ki zajema področja zdravstvene oskrbe, kulture, športa, socialnih aktivnosti, oskrbe prebivalcev, duhovne oskrbe, med-sosedskih odnosov in varnosti bivanja. Posebej so prebivalci še ocenjevali stopnjo zaupanja v občino oz. njene organe. Prebivalci so bili enotni in stebru kvaliteta življenja prisodili enotno skupno povprečno oceno 3,59, kar je največja ocena med vsemi petimi analiziranimi razvojnimi stebri.

Tabela 30: Ocene dejavnikov "kvaliteta življenja"

Ocenjevana kategorija	Ocena delavnice	Ocena naključno izbranih prebivalcev	SKUPNA OCENA
SKUPAJ V. steber	3,59	3,59	3,59
Zdravstvena oskrba	3,64	3,62	3,63
Kultura	3,56	3,69	3,63
Šport in rekreacija	4,34	3,95	4,15
Socialne aktivnosti	3,24	3,59	3,42
Oskrba prebivalcev	3,40	3,54	3,47
Duhovna oskrba	4,02	3,88	3,95
Med – sosedski odnosi	3,38	3,53	3,46
Varnost bivanja	4,15	3,94	4,05
Stopnja zaupanja v občino	2,58	2,59	2,59

6.5.1.1 Zdravstvena oskrba

Ocena zdravstvene oskrbe v občini Ruše s strani prebivalcev je 3,63.

Pripombe in pričakovanja : Večino sodelujočih prebivalcev motijo predolge čakalne dobe. Opozarjajo na neustrezen sistem naročanja, premajhno prisotnost pediatra, slabo zobozdravstveno oskrbo in problem parkiranja. Posamezniki so zadovoljni z obstoječo ponudbo zdravstvenih storitev , želeli pa bi si več družinskih zdravnikov, fizioterapijo in športne masaže.

6.5.1.2 *Kultura*

Ocena prebivalcev občine Ruše : 3,63

Pripombe in pričakovanja: Pohvale za odlično ponudbo na letnem odru. Pričakuje se obnova kulturnega doma Ruše , večja povezanost med društvi, več vključevanja otrok in mladine in več ponudbe za mlade. Včasih je celo preveč kulturne ponudbe na isti termin.

6.5.1.3 *Šport in rekreacija*

Po oceni prebivalcev najbolje ocenjena kategorija v stebru : 4,15.

Pripombe in pričakovanja: Večinsko mnenje prebivalcev je, da je stanje na področju možnosti za šport in rekreacijo v občini Ruše odlično. Med pričakovanji se omenja dograditev zunanjšega bazena, boljši izkoristek Pohorja in atletski poligon.

6.5.1.4 *Socialne aktivnosti*

Ocena prebivalcev :3,42

Pripombe in pričakovanja : Pripombe manjšine sodelujočih gredo v smeri centra za socialno delo, ki naj ne bi deloval ustrezno. Premalo je pomoči za tiste, ki jo res potrebujejo, postopki so predolgi, dodeljevanje pomoči pa netransparentno. Želja prebivalcev je dom starostnikov.

6.5.1.5 *Oskrba prebivalcev*

Ocena : 3,47.

Pripombe in pričakovanja: Na največje težave na področju oskrbe opozarjajo prebivalci krajev izven centra (Bistrica, Smolnik, Lobnica..), kjer ni trgovin. V Rušah bi si želeli tržnico s kmetijskimi izdelki in več specializiranih trgovin s tehniko, tekstilom, čevlji, drogerijo.. V Bistrici je želja bankomat in pošta, posamezniki pa bi želeli razširiti konkurenco ponudbe še z trgovinami kot so Hofer, Lidl...

6.5.1.6 *Duhovna oskrba*

Ocena sodelujočih prebivalcev občine Ruše : 3,95.

Pripombe in pričakovanja : Na področju duhovne oskrbe se je večina sodelujočih prebivalcev odločila zgolj za pohvale : prijazen, simpatičen, sposoben in dostopen župnik – vključujoč na vseh področjih. Zelo lepa cerkev.

6.5.1.7 *Med – sosedski odnosi*

Ocena : 3.46

Pripombe in pričakovanja : Splošno mnenje enega dela sodelujočih prebivalcev je, da so med – sosedski odnosi dobri, drugi del pa je mnenja, da je premalo povezovanja in vključevanja novo priseljenih in da se judje vse bolj zapirajo.

6.5.1.8 *Varnost bivanja*

Ocena prebivalcev občine Ruše je druga najboljša v tem razvojnem stebru : 4,05.

Pripombe in pričakovanja : Večina prebivalcev je zelo zadovoljna z delom gasilskih društev . Nekateri opozarjajo na pojave vandalizma. Delovanje policije je dobro vendar niso vselej prisotni tam, kjer bi morali biti.

6.5.1.9 Stopnja zaupanja v občino

Vrednotam kvalitete bivanja je dodan še kriterij zaupanja prebivalcev v organe občine Ruše (župan, občinski svet in občinska uprava), da bodo znali prisluhniti problemom prebivalcev in jih tudi reševati v skladu s pričakovanji občanov.

Ocena zaupanja v občino Ruše v oktobru 2019 znaša 2,59, kar je najslabše ocenjena kategorija v stebru »kvaliteta življenja«.

Tabela 31: Stopnja zaupanja v občino Ruše po starostni strukturi in spolu

	Do 25 let	25-60 let	Nad 60 let	Ženske	Moški	SKUPAJ
Delavnice	2,80	2,55	2,60	2,52	2,63	2,58
Naključni občani	2,69	2,72	2,13	2,65	2,53	2,59
SKUPAJ	2,71	2,69	2,22	2,63	2,55	2,59

Iz tabele je razvidno, da občini in občinskim organom najbolj zaupajo mlajši prebivalci in ženske, najmanj pa prebivalci starejši od 60 let.

Tabela 32: Stopnja zaupanja v občino Ruše po krajih

Bezena	Bistrica	Fala	Lobnica	Log	Ruše	Smolnik
2,27	2,68	2,33	2,40	3,00	2,62	2,55

Med posameznimi kraji, občini Ruše v letu 2019 najbolj zaupajo v Logu, najmanj pa v Bezeni.

Poleg ocen zaupanja so prebivalci pojasnili svojo odločitev s komentarjem zakaj zaupajo oz. zakaj ne zaupajo občini, da bo znala prisluhniti njihovim problemom in jih poskušala reševati v skladu s pričakovanji. Med komentarji je bilo več tistih, ki odražajo elemente dvoma (54%), kot tistih, ki odražajo elemente zaupanja (46%).

Elementi zaupanja

Tabela 33: Elementi zaupanja v občino Ruše

Št. kom.	%	Komentar - ZAKAJ ZAUPAM
53	16,99 %	ZAUPAM, KER ZNAJO PRISLUHNITI LJUDEM
44	14,10 %	ZAUPAM, KER IMAMO SPOSOBNO ŽUPANJO, OBČINSKI SVET IN UPRAVO
42	13,46 %	ZAUPAM, KER IMAM DOBRE DOSEDANJE IZKUŠNJE

Elementi dvoma

Tabela 34: Elementi nezaupanja v občino Ruše

Št. kom.	%	Komentar - ZAKAJ NE ZAUPAM
72	23,08 %	NE ZAUPAM, KER JE PRISOTNO PREVEČ POLITIČNIH NESOGLASIJ
62	19,87 %	NE ZAUPAM, KER IMAM SLABE DOSEDANJE IZKUŠNJE
30	9,62 %	NE ZAUPAM, KER SE ZAVEDAM, DA JE PREMALO DENARJA V PRORAČUNU
2	0,64 %	Novi imajo priložnost – čas bo pokazal ali so vredni zaupanja

6.5.2 Ključni cilji in kazalniki v razvojnem stebru »KVALITETA ŽIVLJENJA«

Zastavljeni cilji v V. razvojnem stebru »kvaliteta življenja«, so usmerjeni v aktivnosti za izboljšanje zdravstvene oskrbe, športa, kulture, socialnih aktivnosti, varnosti bivanja in povečevanje stopnje zaupanja v občino.

Z vidika zadovoljstva prebivalcev bo v središču spremljanje ocen zadovoljstva z dejavniki, ki vplivajo na kvaliteto bivanja z izzivnim ciljem, da se do leta 2030 doseže 90 % možne ocene pri vseh kazalnikih. Vpliv ocen zadovoljstva prebivalcev na skupni kazalnik stebra izobraževanje bo 55-odstoten.

Tabela 35: Cilji in kazalniki V. steber "KVALITETA ŽIVLJENJA"

CILJI IN KAZALNIKI V. STEBER – KVALITETA ŽIVLJENJA	VIR	STANJE 2019	CILJ 2030	PONDER	Skrbnik kazalnika
ŠTEVILO ZDRAVNIKOV V OBČINI (mreža)	O	9	12	5	Truda Vene
POVRŠINA OBČ. PROSTOROV NAMENJENIH ZDRAVSTVENI OSKRBI (m2)	O	1.000	1.500	10	»
ZUNANJE POVRŠINE NAMENJENE ŠPORTU (M2)	O	21.554	23.709	5	Marjana Blažke
ŠTEVILO ŠPORTNIH PROGRAMOV ZA OBČANE (letno)	O	23	26	5	»
ŠTEVILO POSTELJ V DOMU ZA STAREJŠE	O	0	120	15	Truda Vene
ŠTEVILO UPORABNIKOV POMOČI NA DOMU (povprečno/mesec)	O	70	80	5	Marjana Blažke
OCENA ZADOVOLJSTVA PREBIVALCEV – V. STEBER SKUPAJ	A	3,59	4,50		Truda Vene
OCENA ZDRAVSTVENE OSKRBE V OBČINI	A	3,63	4,50	5	
OCENA KULTURNE DEJAVNOSTI V OBČINI	A	3,63	4,50	5	
OCENA MOŽNOSTI ZA ŠPORT IN REKREACIJO V OBČINI	A	4,15	4,50	5	
OCENA SOCIALNIH AKTIVNOSTI	A	3,42	4,50	5	
OCENA OSKRBE PREBIVALCEV	A	3,47	4,50	5	
OCENA DUHOVNE OSKRBE	A	3,95	4,50	5	
OCENA MED-SOSEDSKIH ODNOSOV	A	3,46	4,50	5	
OCENA VARNOSTI BIVANJA V OBČINI	A	4,05	4,50	5	
STOPNJA ZAUPANJA V OBČINO	A	2,59	4,50	15	

Zagotavljanje vira podatkov : O – občinska uprava : skrbnik kazalnika ; A – anketa med prebivalci občine Ruše

Ključni kvantificirani cilji do leta 2030 predstavljajo osnovo za nastavitve kazalnikov za spremljanje uresničevanja strategije razvoja in so pripravljene v skladu s pričakovanji prebivalcev, obstoječih analiz in ocene strokovnih služb občine.

6.5.3 Nabor aktivnosti in ukrepov za doseganje zastavljenih ciljev

Na področju razvojnega stebra kvaliteta življenja se izvedejo ukrepi in projekti, ki bodo usmerjeni v uresničevanje vizije in ciljev občine Ruše. Pričakuje se izboljšanje stanja na vseh področjih, ki vplivajo na kakovost življenja.

Ob povečani pozornosti do dejavnikov kakovosti bivanja je pričakovano povečevanje zadovoljstva občanov, ki naj bi do leta 2030 doseglo povprečno oceno 4,5. Zadovoljstvo prebivalcev, ki se ga

izmeri vsako leto ob istem času v mesecu septembru, predstavlja 55 % vpliva na agregatni kazalnik stebra »kvaliteta življenja«.

❖ Zdravstvena oskrba

dolgoročni program obnove in vzdrževanja objektov namenjenih zdravstveni oskrbi,
analiza dodatnih potreb po prostorih za nove vsebine
javno-zasebna partnerstva
ukrepi za povečanje števila zdravnikov in specialistov (analiza potreb, subvencije, štipendije, raziskovalne naloge, stanovanja, ...)
projekti preventive (programi za krepitev zdravja)
spremljanje zadovoljstva občanov
nove vsebine: informiranje, delavnice z občani – projekt: »zdrava občina«, spremljanje primerov dobre prakse

❖ Kultura

program obnove in vzdrževanja kulturne infrastrukture, sakralnih in kulturnih spomenikov
načrt upravljanja z objekti, pogoji uporabe, partnerstva, ...

projekti za spodbujanje želje po druženju,
streha na letnem odru
projekti s tematiko sakralne dediščine
projekti negovanja tradicije, običajev, jezika, vrednot, oblačil (poklicni muzej)..
projekt : “pridemo tudi na dom “ (kulturni dogodki na kmetijah, obrtnih delavnicah ...)
kulturni turizem – paketna ponudba,
obveščanje in koordinacija dogodkov in merjenje zadovoljstva občanov

opredelitev ključnih prireditev – v občini in regiji,
vključevanje in animiranje lokalnih potencialov,
koordinacija in povezovanje, informiranje in promocija,
vzpostavitev sistema inovativnih predlogov,
projekti za ustvarjanje sproščenega vzdušja v občini, »turistični kulturni programi«, ...
ključna letna prireditev vseh društev » Ruše praznuje«

❖ Šport

usklajenost NRP s pričakovanji prebivalcev
obnova športnih igrišč in transparentni sistem vzdrževanja,
transparentnost pogojev uporabe, upravljanje in varnost
analiza koriščenja vodnih in gozdnih površin – športni turizem,
dograditev zunanjega bazena
povezava s Pohorjem

tradicionalne športne prireditve,
povezani športno – turistični paketi » Pohorje – Drava »
vzpostavitev sistema za koordinacijo športno družabnih dogodkov,
izobraževanje in vodenje vseh starostnih skupin,
podpora perspektivnim programom športnih društev
sistem vključenosti šol in vrtcev,
rekreativne prireditve in stalni dogodki za občane in goste,

merjenje zadovoljstva občanov in gostov,
»občinski športni dan«,
mednarodna srečanja in partnerstva
predstavitev delovanja društev na ključnih prireditvah v občini

❖ Sociala

povezani in koordinirani ukrepi s centrom za socialno delo,
vzpostavitev sistema informiranja in kontrole

dom starostnikov Ruše
novi modeli institucionalnega varstva starejših
projekt »mladi pomagajo starejšim«,
merjenje zadovoljstva prebivalcev,
prireditve v okviru projekta »družini prijazna občina«
aktivno spremljanje potreb vseh starostnih skupin ,

❖ Med-sosedski odnosi

EU projekt: »dan sosedov« v mesecu maju,
vzpostavitev pomoči pri organizaciji projektov druženja,
stimulacija skupnih projektov urejanja okolja, delavnic in izobraževanja
projekt sprejema in vodenja novih priseljencev oz. gostov po občini

❖ Varnost bivanja

dvigovanje občutka varnosti : predavanja in delavnice v sodelovanju s policijo - vzpostavitev
systema medsebojne informiranosti,
projekt proti naraščanju uporabe drog
povečanje kontrole prometne varnosti,
motivacijske nagrade in razpisi - sprožanje samoorganizacijskega procesa,
merjenje zadovoljstva občanov in gostov,
»informativna publikacija za novo priseljence«,
projekt »NE vandalizmu«,

ustreznost pogojev delovanja gasilskih društev,
izobraževanje in informiranje, družabni dogodki

❖ Zaupanje v občino

letno preverjanje stopnje zaupanja v občino
transparentno informiranje - interaktivna spletna stran občine
projekt : »participativni proračun«
projekt »48 ur« - odzivnost občinske uprave v 48 urah
projekt »modri dežnik« (enostavne, razumljive informacije o možnostih prijave na državne in EU razpise za občane na vseh javnih prireditvah...)
sodelovanje v projektu „Mladi odločevalci „

Pred vpeljavo operativnih programov in ukrepov projektni vodja stebra »kakovost življenja« prouči in uskladi sinergijske učinke v ostalih razvojnih stebrih, kar bo omogočalo koordiniran in celovit pristop k uresničevanju vizije in ciljev. Z vidika usmerjenosti vizije je potrebno stalno prilagajanje pričakovanim standardom kakovosti življenja ob visoki participaciji prebivalcev.

6.5.4 Nasveti za uspešno izvedbo ukrepov

Na kakšne spremembe smo pripravljeni, da bi dosegli cilje razvojne vizije?

Vsaka regija in lokalna skupnost premore različne vire: pokrajina, surovine, podeželska arhitektura, kmetijski proizvodi, različne obrti, ljudje z različnimi talenti itd. Prepoznavanje in koriščenje teh virov spodbuja razvoj identitete in iniciativnosti prebivalcev, prav tako pa vodi k rasti gospodarstva in turizma. Koristni ukrepi:

- Iz lokalnih in regionalnih virov in potencialov oblikujte edinstveno težišče vaše skupnosti, po katerem se bo ta razlikovala od drugih. Ta svoj nov image predstavljajte kolikor pogosto je le mogoče.
- Vključite kar se da veliko ljudi in skupin iz vaše skupnosti. Poskrbite, da bodo v projekte vključeni aktivni, ne pasivni ljudje.
- Poiščite ravnotežje med aktivnostmi (ukrepi, proizvodi, projekti) in načinom, kako bodo projekti nastali (postopek, procesna kakovost). »Top down« projekti, ki se poskušajo uresničiti kot ukazi z vrha, redko uspejo. Možnost imate le, če sodelujete z ljudmi, na katere bodo spremembe vplivale.
- Razdelite vaše projekte v obvladljive podprojekte. Manjše naloge je možno lažje nadzorovati.
- Podpirajte projekte, ki spodbujajo gospodarsko povezovanje. »Regionalne valute« in boni dodatno vplivajo na privlačnost lokalnih proizvodov.
- Ustvarite prostor, kjer bodo lahko udeleženci med sabo komunicirali in predstavljali svoje dosežke. Osredotočajte se na panoge, v katerih pride do izraza življenje, kot je kultura, gastronomija, doživljanje narave, zdravje ipd.
- Združite sile z drugimi. Industrijski parki uspevajo najbolje, če jih združeno vodi več občin in privatnih podjetij! Razvijte edinstvene značilnosti in kompetence, po katerih se bo vaš industrijski park razlikoval od drugih.
- Ponovno odkrite potenciale predstavite v realnem in virtualnem okolju.
- Poudarjajte znamenitosti vaše lokalne skupnosti/regije, njenih prebivalcev, ter storitve, ki so tam na voljo. Izpostavite strokovnjake, ponudnike storitev in specialiste, locirane v vaši skupnosti.
- Vrednost vaše poslovne lokacije lahko izboljšate z dobro ponudbo socialnih storitev.
- Poudarite privlačnost vaše skupnosti: kakšno dodano korist ali lokacijsko prednost imajo prebivalci v vaši skupnosti? Definirajte USP (unique selling point – »edinstven prodajni argument«).
- Usmerite nase pozornost s primerno kulturno ponudbo. V zvezi s tem domišljija ne potrebuje meja, pa naj gre za glasbo, petje, ples, gledališče, hrano, stara izročila ali nove atrakcije.
- V sodelovanju s sosednjimi občinami ustvarite nov program – mešajte stara izročila z modernimi atrakcijami.
- Izkoristite lepote vaše pokrajine in organizirajte morda majhen festival v naravnem okolju – izkoristite vsak letni čas!
- Dotaknite se vseh čutil, npr. s sejmi zelišč, razstavami obrtnih del, nudite gostom sodelovanje pri dejavnostih ipd.
- Pripravite celoten paket, v katerega lahko vključite na prvi pogled nasprotujoče si storitve (npr. izlet za konec tedna, ki združuje ljudsko izročilo, bio-kuhinjo, športno aktivnost in narodno glasbo ali kaj podobnega), kar bo odstopalo od drugih ponudb.

- Za reklamo poskušajte pridobiti primerno znano osebo, ki bo postala obraz vaše nove prireditve.
- Ponovno oživljena kulturna dediščina je lahko motor lokalnega in regionalnega razvoja. Prenova razpadajočih gradov, zgodovinskih vinskih kleti in starih kmetij sama po sebi ni dovolj – potrebno jim je vdahniti nov pomen in jih uporabiti na nov način!
- Na podeželju so poljedelske in gozdarske dejavnosti zelo pomembne za trajnostno gospodarsko neodvisnost, zato se zoperstavite zastaranju! Potrudite se prepoznati trende, ki se kažejo v vašem okolju, npr. odseljevanje mladih: nudite mladim kmetovalcem in gozdarjem ugodnosti in spodbude, s pomočjo katerih bi lahko v vašem okolju oblikovali svojo vizijo prihodnosti!
- Osvobodite se pomanjkljivih zastarelih struktur, ki se težko spreminjajo – po potrebi najemite zunanje strokovnjake!
- Ne načrtujte dolgoročnih projektov na področju poljedelstva in gozdarstva brez podpore mladih!
- Imejte strog pregled nad porabo energije na območju vaše pristojnosti. Primerjajte svojo porabo v primerljivih objektih – ne le enkrat, ampak vedno znova!
- Zastavite si visok cilj dviga deleža alternativne energije v vaši skupnosti in regiji. Razpišite nagrade za posebej vzorno varčevanje z energijo npr. na šolah, podjetjih, gospodinjstvih ipd.!
- Spodbujajte podjetja v vaši skupnosti naj organizirajo vzorčne projekte na področju trajne rabe obnovljivih virov energije.
- Udeležba mladih ni le investicija v sedanost, ampak tudi v prihodnost. Najprej se vprašajte, katere teme so najbolj aktualne. Kaj so interesi mladih, kaj jih teži? Kdo zastopa njihove interese in kako? Kdo bi jih pri projektu lahko podpiral (starši, učitelji itd.?)
- Določite eno ali več oseb, ki bodo delovali kot vezni člen med mladimi in širšo skupnostjo. To morajo biti osebe, katerim mladi zaupajo!
- Ne pozabite: mladina kot takšna ne obstaja! Posvečati se je treba različnim skupinam in subkulturam, skupinam z različnimi navadami, zbirališči in ključnim osebam znotraj teh skupin.
- Uporabljajte način komunikacije, ki je mladim blizu – posebej pozorno načrtujte delavnice z mladimi!
- Jemljite mlade resno! Ne bojte se domnevno iluzornih pričakovanj mladine. Ko slišijo, koliko katera investicija stane, so zmožni hitreje spremeniti načrt, kot odrasli, se pozanimati o možnih dodatnih virih in o tem, kaj lahko sami prispevajo.
- Igrajte z odprtimi kartami in jemljite pomisleke drugih resno. Ljudje, ki imajo občutek, da jih nihče ne posluša, se bodo projektom zoperstavljali !

7 VPELJAVA KAZALNIKOV – NADZOR IZVAJANJA

7.1 Nabor kazalnikov in njihova uporaba

Agregatni kazalniki v petih razvojnih stebrih zagotavljajo stalno spremljanje doseganja zastavljenih ciljev in so odraz doseganja absolutnih kvantificiranih ciljev, standardov kvalitete življenja in zadovoljstva prebivalcev.

Podatke za pripravo kazalnikov zagotovi občina vsako leto (ali vsaj vsaki 2 leti) v istem času in sicer v mesecu septembru, ko pridobi potrebne ocene zadovoljstva prebivalcev in izpolni zgornje dele tabel z doseženimi kvantificiranimi cilji.

V tabeli vrednosti kazalnikov je možno spremljati in primerjati pričakovane vrednosti v posameznih prihajajočih letih z dejanskimi vrednostmi. Vsakoletna analiza kazalnikov, bo opozarjala tudi na sorazmeren razvoj vseh dejavnosti in ustreznost sprejetih ukrepov.

Skrbnik orodja »VIS Ruše« (mag. Truda Vene – občinska uprava) vsako leto, v mesecu septembru, v orodju »VIS Ruše« v excel programu, vpiše dejansko stanje kazalnikov, ki jih pridobi s strani skrbnikov in pridobljene ocene zadovoljstva prebivalcev, ki jih z anketo pridobi občina. Program VIS Ruše izriše grafe vseh razvojnih stebrov in z rdečo barvo označi vse nedosežene vrednosti kazalnikov, z zeleno pa dosežene pričakovane vrednosti kazalnikov.

Občinski svet obravnava stanje kazalnikov ob razpravi o zaključnem računu in se opredeli do ukrepov pri vseh nedoseženih pričakovanih vrednostih posameznega kazalnika.

Kriterije, ki vplivajo na kazalnik posameznega stebra je možno dopolnjevati oz. spreminjati njihovo pomembnost (ponder), kar je posebej važno v primerih, ko bo neko področje doseglo željen standard oz. se bo pojavila potreba po drugačni obravnavi zaradi drugačnih okoliščin in novih spoznanj.

Prebivalci s svojo participacijo pri nadzoru kazalnikov, stalno usmerjajo delo in pozornost občinskega sveta v skladu z njihovimi pričakovanji.

Kvantificirani kazalniki – skupaj (31)

Tabela 36: Kvantificirani kazalniki Ruše -skupaj

Kazalnik	Stanje 2019	Cilj 2030
ŠTEVILO NOČITEV - letno	9518	13.000
ŠTEVILO TURISTIČNIH POSTELJ V OBČINI	338	440
ŠTEVILO POČIVALIŠČ ZA AVTODOME	1	2
ŠTEVILO REGISTRIRANIH KMETIJ Z DOPOLNILNO DEJAVNOSTJO	11	15
ŠTEVILO TRŽNIH DNI - LETNO	0	24
POVRŠINA ZAZIDANIH OBRTNO-INDUSTRIJSKIH CON (m ²)NETTO TLOVISNE POVRŠINE	150.364	165.000
ŠTEVILO EKOLOŠKIH KMETIJ S CERTIFIKATI	6	8
ŠTEVILO NAGRAD ZA INOVATIVNOST (letno)	0	1
DOLŽINA ASFALTIRANIH OBČINSKIH CEST (km)	42,5	85
DOLŽINA LASTNIŠKO NEUREJENIH OBČINSKIH CEST (km)	5	0
DOLŽINA REKONSTRUIRANIH OBČINSKIH CEST (km)	0	3,0
DOLŽINA UREJENIH PLOČNIKOV (km)	16	30
DOLŽINA UREJENIH KOLESARSKIH POTI (km)	5	7
ŠTEVILO JAVNIH PARKIRNIH MEST	350	450
DOLŽINA SPREHAJALNIH IN TEMATSKIH POTI (km)	10	15
% VKLJUČENIH HIŠ NA JAVNI VODOVOD	94	95
% PRIKLJUČENIH HIŠ NA ČN	19	98

% VKLJUČENOSTI GOSPODINJSTEV V ORGANIZIRAN ODVOZ ODPADKOV	87	98
ENERGETSKA UČINKOVITOST JAVNE RAZSVETLJAVE (PORABA V KWH / PREBIVALCA)	60	44,5
ENERGETSKA UČINKOVITOST JAVNIH OBJEKTOV (PORABA V KWH)	3.331.171	2.000.000
NOTRANJE POVRŠINE V OTROŠKIH VRTCIH (v m2)	441	593
ZUNANJE POVRŠINE OTROŠKIH VRTCEV (v m2)	3.467	4.307
ŠTEVILO MEST V OTROŠKIH VRTCIH V OBČINI	201	256
ŠTEVILO RAZPISANIH NAGRAD ZA DELA NA TEMATIKO OBČINE	0	2
ŠTEVILO IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV ZA STAREJŠE	0	3
ŠTEVILO ZDRAVNIKOV V OBČINI (mreža)	9	12
POVRŠINA OBČ. PROSTOROV NAMENJENIH ZDRAVSTVENI OSKRBI (m2)	1.000	1.500
ZUNANJE POVRŠINE NAMENJENE ŠPORTU (m2)	21.554	23.709
ŠTEVILO ŠPORTNIH PROGRAMOV ZA OBČANE (letno)	23	26
ŠTEVILO POSTELJ V DOMU ZA STAREJŠE	0	120
ŠTEVILO UPORABNIKOV POMOČI NA DOMU (povprečno/mesec)	70	80

Kazalniki zadovoljstva prebivalcev – skupaj (39)

Tabela 37: Kazalniki zadovoljstva prebivalcev - skupaj

Kazalnik	Stanje 2019	Cilj 2030
OCENA PONUDBE DELOVNIH MEST	2,47	4,50
OCENA PONUDBE STANOVANJ	2,60	4,50
OCENA IZKORIŠČENOSTI KMETIJSKEGA POTENCIALA	2,96	4,50
OCENA TURISTIČNE PONUDBE V OBČINI	2,67	4,50
OCENA PONUDBE MALEGA GOSPODARSTVA - STORITEV	2,89	4,50
OCENA UREJENOSTI LOKALNIH CEST IN ULIC	2,97	4,50
OCENA UREJENOSTI PLOČNIKOV	3,11	4,50
OCENA UREJENOSTI PARKIRIŠČ	3,48	4,50
OCENA UREJENOSTI KOLESARSKIH POTI	3,84	4,50
OCENA SPREHAJALNIH IN TEMATSKIH POTI	3,56	4,50
OCENA SIGNALIZACIJE – KAŽIPOTI IN OZNAČBE	3,52	4,50
OCENA JAVNE RAZSVETLJAVE	3,67	4,50
OCENA DELOVANJA ZIMSKE SLUŽBE	3,75	4,50
OCENA DOSTOPNOSTI DO TELEKOMUNIKACIJ	3,69	4,50
OCENA JAVNEGA PREVOZA	3,46	4,50
OCENA UREJENOSTI JAVNIH POVRŠIN	3,57	4,50
OCENA RAVNANJA Z ODPADKI	3,21	4,50
OCENA OSKRBE Z VODO	3,81	4,50
KANALIZACIJA IN ČISTILNE NAPRAVE	3,02	4,50
ČISTOST POTOKOV IN JEZER	3,16	4,50
OCENA KAKOVOSTI ZRAKA	3,42	4,50
OCENA STANJA HRUPA V OBČINI	3,50	4,50
OCENA UREJENOSTI POKOPALIŠČ V OBČINI	3,62	4,50
OCENA VKLJUČENOSTI OBČANOV V UREJANJE OKOLJA	2,99	4,50
OCENA PROSTORSKEGA PLANA OBČINE	3,22	4,50
OCENA MATERIALNIH POGOJEV V OTROŠKIH VRTCIH	3,55	4,50
OCENA MATERIALNIH POGOJEV V OSNOVNIH ŠOLAH	3,52	4,50
OCENA USTREZNOSTI IZOBRAŽEVALNIH VSEBIN	3,43	4,50
OCENA VKLJUČENOSTI ŠOL IN VRTCEV V ŽIVLJENJE KRAJA	3,40	4,50
OCENA IZOBRAŽEVALNIH VSEBIN ZA STAREJŠE OBČANE	2,99	4,50
OCENA ZDRAVSTVENE OSKRBE V OBČINI	3,63	4,50
OCENA KULTURNE DEJAVNOSTI V OBČINI	3,63	4,50
OCENA MOŽNOSTI ZA ŠPORT IN REKREACIJO V OBČINI	4,15	4,50
OCENA SOCIALNIH AKTIVNOSTI	3,42	4,50
OCENA OSKRBE PREBIVALCEV	3,47	4,50
OCENA DUHOVNE OSKRBE	3,95	4,50
OCENA MED-SOSEDSKIH ODNOSOV	3,46	4,50
OCENA VARNOSTI BIVANJA V OBČINI	4,05	4,50
STOPNJA ZAUPANJA V OBČINO	2,59	4,50

7.2 Kazalniki v petih razvojnih stebrih

7.2.1 Kazalnik – I. razvojni steber : »gospodarstvo« (tabela 22)

Gospodarski kazalnik s svojimi 8 kriteriji upošteva stanje opredeljenih kvantificiranih ciljev na področju turizma, kmetijstva in gospodarstva . Agregatni kazalnik dopolnjuje še 5 ocen zadovoljstva občanov na področju ponudbe dela, turistične ponudbe, ponudbe stanovanj, izkoriščenosti kmetijskega potenciala in ponudbe storitev malega gospodarstva.

S ponderjem je določen trenutni pomen posameznega kriterija in njegov vpliv na skupni agregatni kazalnik stebra Gospodarstvo.

7.2.2 Kazalnik – II. razvojni steber : »promet « (tabela 24)

Prometni kazalnik sestavlja 7 kvantificiranih ciljev in 10 ocen zadovoljstva prebivalcev s stanjem na področju prometne infrastrukture, javne razsvetljave, telekomunikacij in javnega prevoza.

S ponderjem je opredeljena prioriteta in vpliv posameznega kriterija na skupno vrednost agregatnega kazalnika razvojnega stebra promet.

7.2.3 Kazalnik III. razvojni steber : »okolje « (tabela 26)

Agregatni okoljski kazalnik sestavlja 16 kriterijev – 6 je kvantificiranih ciljev s področja varovanja okolja in energetike, 10 pa je ocen zadovoljstva prebivalcev z urejanjem okolja, dostopnosti do vode, kanalizacije, čistilnih naprav, stanja rek, potokov in jezer, hrupa, kakovosti zraka, urejenosti pokopališč in ustreznosti prostorskega plana občine.

S ponderjem je opredeljena prioriteta in vpliv posameznega kazalnika na skupni agregatni kazalnik razvojnega stebra okolje.

7.2.4 Kazalnik IV. Razvojni steber : »izobraževanje« (tabela 28)

Agregatni kazalnik razvojnega stebra izobraževanje sestavlja pet kvantificiranih kazalnikov s področja materialnih pogojev v izobraževalnem sektorju in izobraževalnih vsebinah ter pet kazalnikov ocen zadovoljstva prebivalcev s temi temami.

Ponderji opredeljujejo prioriteto in vpliv posameznega kazalnika na skupni agregatni kazalnik razvojnega stebra izobraževanje.

7.2.5 Kazalnik V. razvojni steber : »kvaliteta življenja« (tabela 34)

Agregatni kazalnik V. razvojnega stebra sestavlja 15 kazalnikov – od tega je 6 kvantificiranih kazalnikov s področja izboljševanja pogojev kvalitete življenja v občini in 9 kazalnikov ocen zadovoljstva prebivalcev z dejavniki kvalitete življenja.

Ponderji predstavljajo stanje prioritete in vpliv na skupni agregatni kazalnik celotnega stebra kvaliteta življenja.

7.2.6 Skupni kazalnik vseh 5 razvojnih stebrov

Tabela 38: Agregatni kazalniki VIS Ruše

PREDVIDENE VREDNOSTI KAZALNIKOV 2020-2030												
LETO	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
RUŠE SKUPNI KAZALNIK	0,100	0,176	0,264	0,351	0,427	0,506	0,594	0,673	0,749	0,836	0,924	1,000
GOSPODARSKI KAZALNIK	0,100	0,173	0,257	0,343	0,416	0,499	0,601	0,684	0,757	0,843	0,927	1,000
PROMETNI KAZALNIK	0,100	0,184	0,263	0,344	0,426	0,510	0,590	0,674	0,756	0,837	0,916	1,000
OKOLJSKI KAZALNIK	0,100	0,181	0,268	0,348	0,430	0,511	0,589	0,670	0,752	0,832	0,919	1,000
KAZALNIK IZOBRAŽEVANJE	0,100	0,170	0,254	0,368	0,439	0,508	0,592	0,661	0,732	0,846	0,930	1,000
KAZALNIK KAK. ŽIVLJENJA	0,100	0,173	0,278	0,353	0,426	0,501	0,599	0,674	0,747	0,822	0,927	1,000

Po vsakem letnem vpisu vrednosti kvantificiranih kazalnikov in ocen zadovoljstva prebivalcev, se bo v programu excel izrisal graf dosežene stopnje pričakovanega razvoja za posamezen razvojni steber in skupni graf za celotno občino. V tabeli kazalnikov bodo tisti, ki bodo dosegli pričakovano vrednost v posameznem letu označeni z zelenim poljem, tisti, ki ne bodo dosegli pričakovane vrednosti pa z rdečim poljem. Vsaka nedosežena vrednost kazalnika, bo obravnavana na občinskem svetu, kjer bo potrebno pojasniti vzroke za nedosežen cilj.

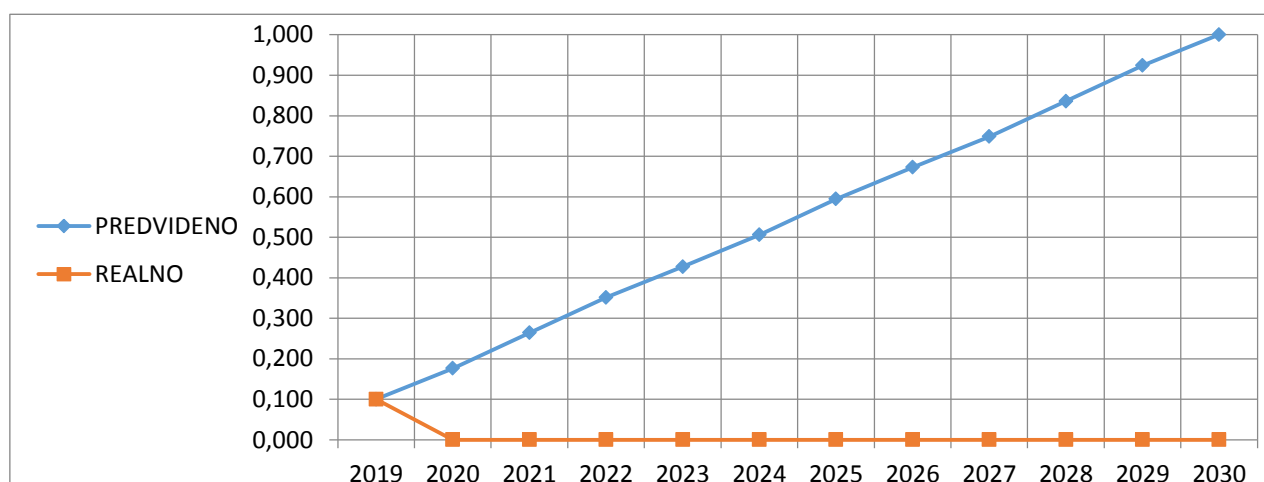

Tabela 39: pričakovane vrednosti kazalnikov 2020 - 2030

		LETO	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
GOSPODARSTVO	UTEŽ	GOSPODARSKI K.	0,1	0,173	0,257	0,343	0,416	0,499	0,601	0,684	0,757	0,843	0,927	1
Število nočitev v letu	10%	K 1-1	9518	9835	10151	10468	10784	11101	11417	11734	12050	12367	12683	13000
Število turističnih postelj v občini	10%	K 1-2	338	347	357	366	375	384	394	403	412	421	431	440
Število počivališč za avtodome	1%	K 1-3	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2
Število registriranih kmetij z dopolnilno dejavnostjo	5%	K 1-4	11	11	12	12	12	13	13	14	14	14	15	15
Število tržnih dni v letu	10%	K 1-5	0	2	4	7	9	11	13	15	17	20	22	24
Površina zazidanih obrtno-industrijskih con (m2)	5%	K 1-6	150364	151695	153025	154356	155686	157017	158347	159678	161008	162339	163669	165000
Število ekoloških kmetij s certifikati	2%	K 1-7	6	6	6	7	7	7	7	7	7	8	8	8
Število nagrad za inovativnost (na leto)	2%	K 1-8	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
Ocena ponudbe delovnih mest	10%	K 1-9	2,47	2,65	2,84	3,02	3,21	3,39	3,58	3,76	3,95	4,13	4,32	4,5
Ocena ponudbe stanovanj	10%	K 1-10	2,6	2,77	2,95	3,12	3,29	3,46	3,64	3,81	3,98	4,15	4,33	4,5
Ocena izkoriščenosti kmetijskega potenciala	10%	K 1-11	2,96	3,1	3,24	3,38	3,52	3,66	3,8	3,94	4,08	4,22	4,36	4,5
Ocena turistične ponudbe v občini	15%	K 1-12	2,67	2,84	3	3,17	3,34	3,5	3,67	3,83	4	4,17	4,33	4,5
Ocena ponudbe malega gospodarstva - storitev	10%	K 1-13	2,89	3,04	3,18	3,33	3,48	3,62	3,77	3,91	4,06	4,21	4,35	4,5
PROMET	UTEŽ	PROMETNI K.	0,1	0,184	0,263	0,344	0,426	0,51	0,59	0,674	0,756	0,837	0,916	1
Dolžina asfaltiranih občinskih cest (km)	10%	K 2-1	42,5	42,9	43,3	43,7	44,1	44,5	45,0	45,4	45,8	46,2	46,6	47,0
Dolžina lastniško neurejenih občinskih cest (km)	5%	K 2-2	5	4,5	4,1	3,6	3,2	2,7	2,3	1,8	1,4	0,9	0,5	0
Dolžina rekonstruiranih občinskih cest (km)	5%	K 2-3	0	0,3	0,5	0,8	1,1	1,4	1,6	1,9	2,2	2,5	2,7	3
Dolžina urejenih pločnikov (km)	10%	K 2-4	16	17,3	18,5	19,8	21,1	22,4	23,6	24,9	26,2	27,5	28,7	30
Dolžina urejenih kolesarskih poti (km)	5%	K 2-5	5	5,2	5,4	5,5	5,7	5,9	6,1	6,3	6,5	6,6	6,8	7
Število javnih parkirnih mest	5%	K 2-6	350	359	368	377	386	395	405	414	423	432	441	450
Dolžina sprehajalnih in tematskih poti (km)	5%	K 2-7	10	10,5	10,9	11,4	11,8	12,3	12,7	13,2	13,6	14,1	14,5	15
Ocena urejenosti lokalnih cest in ulic	10%	K 2-8	2,97	3,11	3,25	3,39	3,53	3,67	3,8	3,94	4,08	4,22	4,36	4,5
Ocena urejenosti pločnikov	5%	K 2-9	3,11	3,24	3,36	3,49	3,62	3,74	3,87	3,99	4,12	4,25	4,37	4,5
Ocena urejenosti parkirišč	5%	K 2-10	3,48	3,57	3,67	3,76	3,85	3,94	4,04	4,13	4,22	4,31	4,41	4,5
Ocena urejenosti kolesarskih poti	5%	K 2-11	3,84	3,9	3,96	4,02	4,08	4,14	4,2	4,26	4,32	4,38	4,44	4,5
Ocena sprehajalnih in tematskih poti	5%	K 2-12	3,56	3,65	3,73	3,82	3,9	3,99	4,07	4,16	4,24	4,33	4,41	4,5
Ocena signalizacije – kažipot in označbe	5%	K 2-13	3,52	3,61	3,7	3,79	3,88	3,97	4,05	4,14	4,23	4,32	4,41	4,5
Ocena javne razsvetljave	5%	K 2-14	3,67	3,75	3,82	3,9	3,97	4,05	4,12	4,2	4,27	4,35	4,42	4,5
Ocena delovanja zimske službe	5%	K 2-15	3,75	3,82	3,89	3,95	4,02	4,09	4,16	4,23	4,3	4,36	4,43	4,5
Ocena dostopnosti do telekomunikacij	5%	K 2-16	3,69	3,76	3,84	3,91	3,98	4,06	4,13	4,21	4,28	4,35	4,43	4,5
Ocena javnega prevoza	5%	K 2-17	3,46	3,55	3,65	3,74	3,84	3,93	4,03	4,12	4,22	4,31	4,41	4,5
OKOLJE	UTEŽ	OKOLJSKI K.	0,1	0,181	0,268	0,348	0,43	0,511	0,589	0,67	0,752	0,832	0,919	1
% vključenih hiš na javni vodovod	10%	K 3-1	94	94,1	94,2	94,3	94,4	94,5	94,5	94,6	94,7	94,8	94,9	95
% priključenih hiš na ČN	15%	K 3-2	19	26,2	33,4	40,5	47,7	54,9	62,1	69,3	76,5	83,6	90,8	98
% vključenosti gospodinjstev v organiziran odvoz odpadkov	10%	K 3-3	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98
Energetska učinkovitost javne razsvetljave (poraba v kWh / preb.)	5%	K 3-4	60	58,6	57,2	55,8	54,4	53	51,5	50,1	48,7	47,3	45,9	44,5
Energetska učinkovitost javnih objektov (poraba v kWh)	5%	K 3-5	3331171	3210155	3089140	2968124	2847109	2726093	2605078	2484062	2363047	2242031	2121016	2000000
Število postaj električnih polnilnic	2%	K 3-6	3	3	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6

Ocena urejenosti javnih površin	5%	K 3-7	3,57	3,65	3,74	3,82	3,91	3,99	4,08	4,16	4,25	4,33	4,42	4,5
Ocena ravnanja z odpadki	5%	K 3-8	3,21	3,33	3,44	3,56	3,68	3,8	3,91	4,03	4,15	4,27	4,38	4,5
Ocena oskrbe z vodo	3%	K 3-9	3,81	3,87	3,94	4	4,06	4,12	4,19	4,25	4,31	4,37	4,44	4,5
Kanalizacija in čistilne naprave	10%	K 3-10	3,02	3,15	3,29	3,42	3,56	3,69	3,83	3,96	4,1	4,23	4,37	4,5
Čistost potokov in jezer	7%	K 3-11	3,16	3,28	3,4	3,53	3,65	3,77	3,89	4,01	4,13	4,26	4,38	4,5
Ocena kakovosti zraka	3%	K 3-12	3,42	3,52	3,62	3,71	3,81	3,91	4,01	4,11	4,21	4,3	4,4	4,5
Ocena stanja hrupa v občini	3%	K 3-13	3,5	3,59	3,68	3,77	3,86	3,95	4,05	4,14	4,23	4,32	4,41	4,5
Ocena urejenosti pokopališč v občini	5%	K 3-14	3,62	3,7	3,78	3,86	3,94	4,02	4,1	4,18	4,26	4,34	4,42	4,5
Ocena vključenosti občanov v urejanje okolja	7%	K 3-15	2,99	3,13	3,26	3,4	3,54	3,68	3,81	3,95	4,09	4,23	4,36	4,5
Ocena prostorskega plana občine	5%	K 3-16	3,22	3,34	3,45	3,57	3,69	3,8	3,92	4,03	4,15	4,27	4,38	4,5
IZOBRAŽEVANJE	UTEŽ	K. IZOBRAŽEV.	0,1	0,17	0,254	0,368	0,439	0,508	0,592	0,661	0,732	0,846	0,93	1
Notranje površine v otroških vrtcih (v m2)	10%	K 4-1	441	455	469	482	496	510	524	538	552	565	579	593
Zunanje površine otroških vrtcev (v m2)	10%	K 4-2	3467	3543	3620	3696	3772	3849	3925	4002	4078	4154	4231	4307
Število mest v otroških vrtcih v občini	10%	K 4-3	201	206	211	216	221	226	231	236	241	246	251	256
Število razpisanih nagrad za dela na tematiko občine (letno)	10%	K 4-4	0	0	0	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Število izobraževalnih programov za starejše v medgen. centru	5%	K 4-5	0	0	1	1	1	1	2	2	2	2	3	3
Ocena materialnih pogojev v otroških vrtcih	10%	K 4-6	3,55	3,64	3,72	3,81	3,9	3,98	4,07	4,15	4,24	4,33	4,41	4,5
Ocena materialnih pogojev v osnovnih šolah	10%	K 4-7	3,52	3,61	3,7	3,79	3,88	3,97	4,05	4,14	4,23	4,32	4,41	4,5
Ocena ustreznosti izobraževalnih vsebin	10%	K 4-8	3,43	3,53	3,62	3,72	3,82	3,92	4,01	4,11	4,21	4,31	4,4	4,5
Ocena vključenosti šol in vrtcev v življenje kraja	15%	K 4-9	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8	3,9	4	4,1	4,2	4,3	4,4	4,5
Ocena izobraževalnih vsebin za starejše občane	10%	K 4-10	2,99	3,13	3,26	3,4	3,54	3,68	3,81	3,95	4,09	4,23	4,36	4,5
KVALITETA ŽIVLJENJA	UTEŽ	K. KAK. ŽIVLJENJA	0,1	0,173	0,278	0,353	0,426	0,501	0,599	0,674	0,747	0,822	0,927	1
Število zdravnikov v občini (mreža)	5%	K 5-1	9	9	10	10	10	10	11	11	11	11	12	12
Površina obč. prostorov namenjenih zdravstveni oskrbi (m2)	10%	K 5-2	1000	1045	1091	1136	1182	1227	1273	1318	1364	1409	1455	1500
Zunanje površine namenjene športu (m2)	5%	K 5-3	21554	21750	21946	22142	22338	22534	22729	22925	23121	23317	23513	23709
Število športnih programov za občane	5%	K 5-4	23	23	24	24	24	24	25	25	25	25	26	26
Število postelj v domu za starejše	15%	K 5-5	0	11	22	33	44	55	65	76	87	98	109	120
Število uporabnikov pomoči na domu (povprečno/mesec)	5%	K 5-6	70	71	72	73	74	75	75	76	77	78	79	80
Ocena zdravstvene oskrbe v občini	5%	K 5-7	3,63	3,71	3,79	3,87	3,95	4,03	4,1	4,18	4,26	4,34	4,42	4,5
Ocena kulturne dejavnosti v občini	5%	K 5-8	3,63	3,71	3,79	3,87	3,95	4,03	4,1	4,18	4,26	4,34	4,42	4,5
Ocena možnosti za šport in rekreacijo v občini	5%	K 5-9	4,15	4,18	4,21	4,25	4,28	4,31	4,34	4,37	4,4	4,44	4,47	4,5
Ocena socialnih aktivnosti	5%	K 5-10	3,42	3,52	3,62	3,71	3,81	3,91	4,01	4,11	4,21	4,3	4,4	4,5
Ocena oskrbe prebivalcev	5%	K 5-11	3,47	3,56	3,66	3,75	3,84	3,94	4,03	4,13	4,22	4,31	4,41	4,5
Ocena duhovne oskrbe	5%	K 5-12	3,95	4	4,05	4,1	4,15	4,2	4,25	4,3	4,35	4,4	4,45	4,5
Ocena med-sosedskih odnosov	5%	K 5-13	3,46	3,55	3,65	3,74	3,84	3,93	4,03	4,12	4,22	4,31	4,41	4,5
Ocena varnosti bivanja v občini	5%	K 5-14	4,05	4,09	4,13	4,17	4,21	4,25	4,3	4,34	4,38	4,42	4,46	4,5
Stopnja zaupanja v občino	15%	K 5-15	2,59	2,76	2,94	3,11	3,28	3,46	3,63	3,81	3,98	4,15	4,33	4,5